

Новине српске

МОСТТОВИ

Савез српских друштава Словеније | Број 67 | Година 18 | Јул 2022

Каква сјетва, таква и жетва

Поштовани читаоци,

Пред вама је нови број Новина српских Мостови који доноси низ интересантних чланака и других текстова. Коначно смо почели дисати слободно и пуним плућима, упркос овим врелим данима, али то није ништа у поређењу с оним што смо преживјели у протекле двије године. Много лакше се ради, искоришћавају се све дате могућности да би и друштва и Савез српских друштава Словеније испунили своје планове и тако наставили са својом дјелатношћу.

Између два броја Мостова било је, на радост и задовољство свих нас, обиље културних и других догађаја, како по српским друштвима тако и у самом Савезу српских друштава, од фолклорне дјелатности, литерарне, драмске, образовне и других активности.

Што се тиче Савеза српских друштава Словеније, поред Новина српских Мостови, које нису ни престајале са излагањем, за Савез су се десила два веома важна догађаја. Први је Свечана академија и рецитал поводом Видовдана, „Видовдански завјет – Никад не заборави”, обиљежавање Видовдана које је почело прошле године, а надамо се да ће постати стална пракса и редовна дјелатност Савеза, заједно са свим српским друштвима која су чланови Савеза српских друштава Словеније. Свечани бесједник на академији био је проф. Др Душко Певуља, наш стари познаник и пријатељ, а у рециталу су учествовали, као што можете прочитати, рецитатори и музичари који су на најбољи начин извели свој програм.

Други, такође важан догађај, јесте скупштина Савеза српских друштава Словеније на којој су усвојени извјештаји у раду Савеза између двије скупштине, а такође изабрано и ново вођство Савеза. Треба напоменути да је за предсједника поново изабран Златомир Бодирожа, о чему такође можете прочитати на страницама овог броја Мостова.

Како сам наслов овог текста каже „Каква сјетва, таква и жетва”, а то се односи на рад и активности наших друштава, на њихове планове и дјелатности које се непрестано шире на разна подручја, од фолклора, литерарне и драмске дјелатности до образовања и тако даље. Друштва су се својски потрудила да одраде што више посла, као да би жељели надокнадити све оно пропуштено из времена кад није била могућа скоро никаква дјелатност, никакав рад нити било шта. Чак се и публика ужељела приредаба и других културних, па чак и забавних догађаја.

Човјек је друштвено биће, свјестан да као појединац не значи ништа, или скоро ништа, па зато тражи начина да ту своју друштвеност и покаже. Млади то чине преко учешћа у раду фолклорних група, неки опет и преко других облика друштвеног и културног рада, тако исто и старији, а свима је, поред жеље да њихова друштва остваре своје циљеве на пољу културне дјелатности, много важно да дружењем стичу пријатељства и познанства, не само у крају гдје живе, него обилазећи и српске крајеве у својим матицама, да се упознају за историјским и другим знаменитостима, којих имамо веома много.

Тако дакле, припремили смо вам богат садржај, испраћени су скоро сви догађаји, иако, нажалост, немамо текстове о неким, такође важним догађајима, али вјерујем да ће о њима бити ријечи у следећем броју Мостова. Како су у ово вријеме многи на годишњим одморима, желим им да своје љетовање искористе на најбољи могући начин, а онда да сви поново кренемо у остваривање оних циљева које треба да одрадимо на јесен, односно до краја године.

Душан Јовановић	
Видовдански завет.....	4
Душан Јовановић	
Скупштина ССДС.....	10
Душан Јовановић	
Ала је леп овај свет.....	12
Данијел Серчић	
Оро се вије крај манастира.....	18
Душан Јовановић	
Кочићеви дани 2022.....	20
Снежана Максимовић	
Гостовање у Драчу.....	24
Јово Јауз	
Међукултурна сарадња.....	27
Јово Јауз	
Путовање кроз Републику Српску.....	33
Снежана Максимовић	
Етно фестивал Храстник.....	37
Душан Јовановић	
Међународни фестивал фолклора.....	40
Синиша Живковић	
СКД Слога у 2022.....	41
Душан Јовановић	
15 година СКД Ново Место.....	45
Насловна страна: СКД Ново Место, ношња из Беле крајине. Аутор: Душан Јовановић	

Издавач
Савез српских друштава Словеније

За издавача
Златомир Бодирожа

Главни и одговорни уредник
Душан Јовановић

Лектор за српски језик
Мића Живковић

Графичка обрада и прелом
Душан Јовановић

Обликовање
Бранко Баћовић

Молимо, да сви дописници шаљу своје текстове и фотографије (CD) на адресу:
ССДС, Грабловичева 28, 1000
Љубљана
или по електронској пошти:
mostovi.ssds@gmail.com

Штампа:
ENOLA B d.o.o.
Medvode

Излази 4 до 6 бројева годишње
Штампање часописа омогућили:

Jskd

JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

Пројекат је рађен у сарадњи са Владом Републике Србије и суфинансиран од Министарства спољних послова - Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону.

Овај пројекат је суфинансиран из Буџета Републике Србије - Министарства културе и информисања. Свакога издате у подједнаком медијском пројекту научно не изражавају ставове органа који је додано средства.

Часопис уписан у регистар јавних гласила у Министарству за културу Републике Словеније под бројем 785

Видовдански завет – Никад не заборави

Свечана академија и рецитал поводом Видовдана

Савез српских друштава Словеније обиљежио Видовдан Свечаном академијом и рециталом

Свечаност под називом „Видовдански завет – Никад не заборави” – Свечана академија и рецитал одржана је 26. јуна 2022. у просторима Културног друштва „Брдо” у Крању. Започела је пјесмом „Гора јечи”, коју је отпјевала Сара Митровић уз музичку пратњу Марка Чушина на хармоници.

Водитељка програма, Снежана Максимовић, обратила се присутнима следећим ријечима: „Поштовани посетиоци, драги гости, поштоваоци и чувари српског културног наслеђа, драга браћо и сестре, помаже Бог.

Добро вече и добродошли на свечану академију и рецитал под називом „Видовдански завет - Да се не заборави” поводом великог српског празника Видовдана које организује Савез српских друштава Словеније.

За Видовдан су везани многи народни обичаји, а о самом значају Видовдана рећи ћемо вам више кроз наш вечерашњи програм у коме ће учествовати: Сара Митровић, сопран, Марко Чушин, хармоника, које сте већ чули на самом почетку са песмом „Гора јечи”, Давид Радишић,

Свечани бесједник проф. др Душко Певуља

гусле, Душан Јовановић, рецитатор и ја, Снежана Максимовић, водитељ програма и рецитатор.

Са посебним задовољством желим да поздравим нашег данашњег бесједника, драгог госта и пријатеља, Др Душка Певуљу,

професора на Филолошком факултету универзитета у Бањој Луци.

Поздрављам све наше драге госте који су вечерас својим присуством увеличали нашу академију: Његова Ексцеленција Милорад Живковић, амбасадор Босне

Госћи и публика на академији

и Херцеговине; Његова Ексцеленција Миломир Шпица, конзул у Амбасади Републике Србије; Господ Јанез Черне, поджупан Местне общине Крањ; Проф. др Владо Ђајић, народни посланик у Народној скупштини Републике Српске и генерални директор Универзитетског клиничког центра Републике Српске; Немања Ковачевић, помоћник министра у Министарству за европске интеграције и међународну сарадњу; Владимир Кокановић, председник Савеза Срба Словеније; Представници српских друштава и других организација који су данас са нама.

Захваљујем се Јавном фонду Републике Словеније за културне делатности (ЈСКД) који је финансијски подржао овај пројекат и Културном друштву „Брдо“ који су нам уступили ове просторије како би могли одржати данашњу академију.

Након уводног говора и поздрава Снежана Максимовић је најавила Душана Јовановића, који је потом извео монолог, говор Аве Јустина Поповића на Видовдан 1966. у манастиру Ђелије.

У овом блоку Снежана Максимовић је рецитовала пјесму Зорке Стојановић „Дозивање из Грачанице“ а Душан Јовановић пјесму Веселина Целетовића Павлова „Сањао сам Косовку девојку“, а први блок је завршен пјесмом „Јечам жњела Косовка девојка“, коју је на веома лијеп и осјећајан начин отпјевала Сара Митровић уз музичку пратњу Марка Чушина.

У другом блоку прво је Снежана Максимовић одрецитовала пјесму Десанке Максимовић „Разговор са Косовом“, а затим Душан Јовановић пјесму Чедомира Миленовића „На Косово магла пала“.

У најави следеће музичке тачке Снежана Максимовић је навела: „Уз струне гусала писана је историја српскога народа. Чувала се и преносила са кољена на кољено, текло врело са оца на сина. Међутим, данас, у ова новија времена све мање младих људи гаји и његује традицију нашу стару, коју нам у аманет преци оставише. Заборављамо полако и обичаје, традицију. Струне гусала као да су нам омрзле. Данас, млади све мање слушају звуке гусала, боје се, да их не декларишу као „сељаке“. А шта су друго били наши дједови, праједови, преци наши, него сељаци. Сељак је поштен, искрен, гледа своја посла, од свог рада и труда живи. То је некад понос био. Наш млади гуслар Давид Радишић зна да би се наша прошлост избрисала да нам не би у музици гусала“, а затим најавила гуслара Давида Радишића који је у гусле отпјевао пјесму посвећену Косовском боју. Трећи блок почео је пјесмом Миланке Голубовић „Над колевком балкана“, настављен рецитацијом Душана Јовановића и пјесмом Милутина Бојића „Молитва“,

Сара Митровић и Марко Чушин

а завршен лијепом и дриљивом пјесмом „Црвен цвete“ коју је отпјевала Сара Митровић, уз музичку пратњу Марка Чушина.

Четврти блок започела је Снежана Максимовић рецитовањем пјесме Зорке Чардашевић „кренули су Обилићи“, потом је Душан Јовановић одрецитовао пјесму „Косово поље“ Матије Бећковића, да би се и овај блок рецитала завршио музиком, односно пјесмом „Суза Косова“ коју су на изврстан начин извели Сара Митровић, пјевањем, и Марко Чушин, свирањем.

Након завршеног програма рецитала Снежана Максимовић је најавила свечаног бесједника академије следећим ријечима: „Видовдан је празник који је у календару исписан црвеним словима. Црвеним

од крви косовских мученика. Пред светиљем овога празника и пред величином жртве ових Божијих угодника треба заћути, јер не постоје речи људске којима се они могу описати. .

Да ли треба и говорити о лепотама предела Косова и Метохије?! Не би се могло лако рећи да су нам други крајеви наше земље лепши од ових косовских и метохијских, са њиховим пољима и шумама, са бреговима и планинама, са њивама и виноградима, и више од свега са небоземним лепотама косовско-метохијских манастира и њиховим непролазним лепотама фресака и икона. Све је на Косову и Метохији својеврсни метох небеске лепоте, све на тој висоравни додирује и повезује небо и земљу, царство земаљско и царство небеско. Можда зато што ово додиривање и повезивање најчешће је

било и бива кроз крст и страдања. Тако вековима, па и данас. Косовска битка дубоко се утиснула у нашу веру, историју, културу и традицију. У наш идентитет. Више о свему овоме због чега смо се данас окупили говориће вам наш беседник, професор др Душко Певуља“.

Проф. Др Душко Певуља је у свом говору рекао: „Поштовани и драги пријатељи, драги домаћини, уважени гости, част ми је и задовољство што сам и ове године са вама и међу вама овим посебним поводом. Посебно сам захвалан Златомиру Бодирожи, који је прошле године установио ову лијепу светковину, обиљежавања и како би се рекло спомен Видова дана. Имамо шта да обиљежавао, па ваља да обиљежавамо на достојан начин наших предака. Мислим да је најприличније да се као професор српског језика и књижевности на почетку обратим пјесничком ријечју, а то чини ми се сажима понајбоље, а ништа то не чини као пјесничка ријеч тако убједљиво оног што јесте суштина оног што данас обиљежавамо, Видовдан, Косово и нарочито једне ријечи која је кључна за идентитет нашега народа, која је истакнута овдје на овом лијепом плакату, а то је ријеч завјет. Пјесник каже, врло кратко, два стиха: „Сви ми дугујемо себе некој деци, будимо потомци да би били преци“. Драги пријатељи, то је суштина сваког завјета, па и Косовског завјета. Да се понашамо у сваком тренутку онако као да нисмо сами, што врло често чинимо, него да смо споља између оних којих више нема и оних којих још нема. Само они људи који се на тај начин понашају, који се сусрећу са лицем предака и могу да изађу пред лице потомака, оних којих још нема, искорачују из времена. Драги пријатељи, моја је дужност овдје да вас укратко, заиста, немојте се плашити, универзитетски професори су подешени на сат и по, ја ћу водити рачуна и о температури која је овдје и о програму који се већ одужио, али желим врло кратко да вас подсетим о неколико реченица, увјерен сам да то већина од вас зна, а шта је то Косовски

Снежана Максимовић

завјет. Зашто толико често помињемо ријеч Косово, шта то значи Царство небеско, да ли можда понекад олако посежемо за тим ријечима. Ја мислим да олако посежемо. И најзад у другом дијелу ове бесједи желим да кажем и да вас подсетим, да вас мотивишем, да се сви одјегнемо од те завјетне ријечи, колико смо, свако од нас и као појединци достојни. Али то није лако, започели смо ову академију ријечима једног од најважнијих Срба у историји нашега народа, једног од оних који се онебесио, светим Јустином Поповићем, човјеком који је живио Косовски завјет, као и владика Николај Велимировић, и ми смо велики срећници, ова генерација нашега народа, која је имала прилику да види шта је светост, сви смо ми савременици били блаженопочившег патријарха Павла. Ми смо видјели да светост није недостижна, како се нама огрезлих у гријеху чини, него напротив, да је светост толико једноставна. Има ли ко међу вама ко патријарха Павла није доживљавао као свој најближи род, као свога сродника, јер је он тиме непрестано зрачио. Видјели сте у овој

бесједи да Јустин Поповић пита, и себе и нас, јесмо ли браћо достојни Косова. Драги пријатељи, ми Срби се разликујемо по многим стварима, и добро је да се разликујемо, и треба да се разликујемо. Сви људи на овој земљи се разликују. Што кажу паметни људи: разликовање је знак напредовања. Различито се облачимо, различите навике имамо, у различитим земљама живимо, а има нешто што нас тако снажно обједињује, то је наш језик, и то је једна ријеч у нашем језику, пјесник би рекао, овдје поменути Матија Бећковић, „Косово је најскупља српска ријеч“, оно што обједињује наш народ, ма гдје да живимо и ма чему да припадамо, то је Косовско осјећање. А шта је уписано у то Косовско осјећање? Шта значи та прекрасна метафора „Царства небеског“? Шта значи постварење те метафоре „Царства небеског“. Када мајка Краљевића Марка, није неки велеумни човјек, него мајка која има, чија ријеч има ореол сакралности у српском језику, каже своме сину: „Сине марко“, па пјесник то појачава „једини у мајке“, дакле ријеч је о јединцу, и изговара чудесну формулу наше историјске егзистенције „Боље ти је изгубити главу, него своју огријешити душу“. Драги пријатељи, у Косовској бици, Косовском завјету, претходила је та етика, не само етика којом живимо данас, не етика удовољавања својим јефтиним хировима, него та највиша етика „Боље ти је изгубити главу, него своју огријешити душу“. Лаза Костић, велики српски пјесник, утврдио је у једној својој бесједи, попут ове коју вам казујем, како је Мајка Јевросима изнад Богородице, она је мајка која изговори ове ријечи, а које су, кажем, у темељу идентитета наше завјетне свијести, каже он „ако ништа, јесте равна Богородици“. Није тек обична мајка. Е том свијешћу, драги пријатељи, били су задојени Косовски јунаци. Из те свијести родио се наш народ. Постоје двије исходне тачке наше националне егзистенције, то су Светосавска духовност, коју утемељује Свети Сава, и то је Видовдански завјет, односно Косовски завјет. Из тога произлази наша национална

Давид Радушић

самобитност. Шта је она подразумијевала у том Косовском опредјељењу? Шта значи ријеч Цара Лазара, прикована у оно што је наше биће: „Земаљско је за малена царство, а небеско увијек и довијека”. Друга, поред ове етике битна компонента те Косовске етике и Косовског завјета, јесте да човјек, ако хоће да буде човјек, мора да искорачи из времена. Не смије да рачуна са овим нашим временом, да све оно што чини у току наших живота, како је говорио владика Николај Велимировић, везује за небо. Дакле, Цар Лазар зна да је „земаљско за малена царство”, зна да све оно што ми стичемо овдје, истичући то увијек у први план, почевши од мене па сви ви драги пријатељи, ја ћу се усудити да вам то кажем, јер сам и ја тако, нажалост живим. Стичемо, течемо, а губимо своје душе. Драги пријатељи, владика Николај, кога морамо помињати, лијепо нас је упозоравао, везујући се за оно што је пролазно, за аута, сатове, моћ, утицај и којекаква чудеса, каже умни владика, ми драга браћо живимо смрти. Ми смо већ умрли, само нам није јављено.

Ауто је било ново, па је канта сад, три мјесеца сат, и тако даље и тако даље. Понављам још једном, сви ми то живимо. Зато суочавајући се најважнијим вриједностима нашега народа, не смијемо да чинимо оно чему смо често склони, чему смо пречесто склони, да их непрестано девалвирамо. Кад владика у „Горском вијенцу” приговара један потурица, он каже „Крст је ријеч једна сухопарна”, он га вријеђа наравно, сугеришући да ако не живимо оно што призивамо, ако заборавимо крупне ријечи, ако иза њих не постоји наш чин, ми њих само девалвирамо. Драги пријатељи, и Косовску етику, и Цара Лазара, и Косово, и све кључне идентитетске вриједности нашега народа. Ми их само понижавамо, друкчије речено понижавамо себе пред њима, а не њих, оне су непостојане, јер је то биће утиснуто и та свијест дубоко утиснута у нашу свијест. Како? Јер једно историјско прегнуће наш народ када је постигао крупне резултате на вјетрометини историје, а одмах да вам

Душан Јовановић

кажем, често је био склон падовима, да то никад не заборављамо, онда када је постигао велике успјехе, онда је слиједио Косовску мисао, јер јунаци Првог српског устанка не кажу да стварају нову државу, него да обнављају српску државу. Дакле, међу њима живо пулсира Косовска свијест. С друге стране Његош, који је дао можда и најтачнију редакцију Косовске етике, Косовске свијести у нашем народу, у свом политичком програму и свом чудесном књижевном дјелу „Горском вијенцу”, кад каже на почетку, посвећује „Горски вијенац”, како он каже, „Праху оца Србије”, односно Карађорђу Петровићу, и каже на једном мјесту „Бјежи, грдна клетво, с рода - завјет Срби испунише!”. Не испунити завјет значи живјети под клетвом, испунити завјет значи скинути клетву са себе. А опет на једном мјесту у том чудесном „Горском вијенцу” који је

апотеоза Косовској етици, он истиче оне познате стихове: „Су чим ћете изаћ пред Милоша и пред друге српске витезове” и за кључни стих заправо Његош увије тако поентира, „који живе доклен сунца грије?” Драги пријатељи, и сад овај други дио бесједе, да се сувише не удаљавамо. Важно је да се овим данима и овим поводима сви огледамо у Косовском завјету, да се запитамо у нашим личним животима колико смо достојни тих ријечи и јесмо ли их уопште достојни, и колико треба самопрегора и жртве да их будемо достојни. Један кључни филозоф, који је преминуо прошле године има једну дивну реченицу која гласи, ја је узимам као лозинку, а често говорим и студентима, „човјек није датост, човјек је могућност”. Дали ћемо да се развијемо у личности, то зависи искључиво од нас. То што смо рођени као жива бића, то не значи да ћемо досегнути до личности, као што су говорили наши велики богослови. Дакле, прилика када говоримо о Косову и Видовдану и Косовском завјету јесте да сами себе преиспитамо. Да преиспитамо свој однос према нашем народу. Ја истичем с великим задовољством да смо прошле године једно удружење из Бање Луке, Центар за српске студије и Културно друштво „Брдо” овдје из Крања, објавили једну лијепу књигу, ја бих волио да сви ви њу прочитате и да сваки Србин прочита, бар некад у животу, она је најсличнија оној књизи Арчибалда Рајса, за коју сте сви ви чули, „Чујте Срби”. Та књига има карактеристичан наслов „Зашто наш народ пропада”. Написао ју је Ђорђе Натошевић, који је живио средином деветнаестог вијека, и да будем поштен, Ђорђе Натошевић је тачно насловио ту књигу „Зашто наш народ у Аустрији пропада”. Зато што је био управник свих српских школа у Аустрији. Ми смо, приређујући ново издање, наравно м и никад

Златко Бодироже

нисмо прештампавали ту књигу, а она је осамдесетак страница, то је једна расправа, ми смо у наслову истакли „Зашто наш народ пропада“ изостављајући ово Аустрији, јер Аустрије НАТОшевићеве више нема. Већ у другој реченици Ђорђе НАТОшевић каже нешто што је толико актуелно у нашем времену, пред чим би се сви морали замислити. Времена су се убрзала и историјски процеси су се убрзали, свједочимо нешто што је драматично у историјском трајању нашега народа, а то нам се празни земља. Ђорђе НАТОшевић, кажем, не може да издржи да започне текст већ у једној другој реченици каже „Пропадамо морално и материјално, нестаје нас зато што се одрађамо и нерађамо“. Човјек као да је јуче писао ту књигу. На питање зашто су актуелне те књиге и те црне прогнозе, овај човјек није писао црну прогнозу, него као управник свих српских школа у Аустрији, као истинити српски патриота и љекар по струци, хтјео да опомене свој народ. Немојте мислити да Кнез Лазар куне своје јунаке што их мрзи, зато што је непристојан, не дај Боже, него он први који је спреман да страда, а онда има право и ад закуне косовске јунаке. У том циљу треба размишљати и ову Косовску клетву. Ја ћу завршити тиме да овакви буду истовремено и подсећање на блиставе тренутке наше историје. Таквих тренутака имамо да се поносимо, да их обиљежавамо и да обиљежавајући будемо достојни тих блиставих тренутака. Било шта да обиљежавамо, и спомен на Светога Саву, на Косовске мученике, и на друге величанствене тренутке наше историје, морамо да им будемо достојни. И може свако од нас у личном животу да покуша колико можемо да се приближимо тим идеалима. Овај НАТОшевић осим што даје нимало оптимистичку слику стања нашег народа послје деветнаестог вијека, каже нешто што бих и ја вама овдје поновио, а то имам право као бесједник и да вас замолим и на неки начин апелујем, ваљда је и то задатак и обавеза бесједника. Он каже: „Могу да нас спасе само двије ствари. То су култура, то је просвјета, то је школа“, која

Милорад Живковић

је прва настрадала деведесетих година у нашем народу, је ли тако. Тврдо сам увјерен, рећи ћу то овдје пред вама, да је суноврат нашег народа на данашњем Косову распетом, ако није претходило онда је то прво допринијело оном што смо сви причали осамдесетих година двадесетог вијека: „Иди на Косово ако хоћеш завршити факултет“. Тад нам је то било смијешно, међутим суштина је ту, немојте да појефтинимо главне кључне ствари нашег идентитета. И с треће стране каже Ђорђе НАТОшевић, као паметан, практичан човјек, ја и данас мислим да се може примијенити, каже: „Наш народ се може спасити лијепом спрегом између културних људи културе и просвјете и наших самосвјесних и одговорних трговаца и домаћина“. Не, драги пријатељи, тајкуна, оних који перу своје душе па улажу новац у градњу цркава. Полако буразеру мој, ја бих да се духовно обнављамо, да подвучемо црту па да кажемо ајмо духовно да се обнављамо, ајмо да направимо стратегију нашег духовног обнављања. А онда Боже здравља биће потребе за још оволико цркава. Али

је то мукотрпан, одговоран, тежак посао и послушујући глас предака и оне моделе који су они користили, ми можемо то у нашем садашњем времену да урадимо. Ја ћу завршити са оним са чим сам и почео. Дакле, да не буде само пригодно, него да запамтимо то сви и да покушамо колико је могуће датим у временима да то живи у нашим животима „Сви ми дугујемо себе некој деци, будимо потомци да би били преци“. Хвала вам лијепо.

Захваљујући се проф. Певуљи водитељака програма је истакла: „Верујем да смо пажљиво слушали речи професора Певуље и да ће нам се ове речи утиснути и у мозак и у срце“, а затим позвала Златомира Бодирожу, председника Савеза српских друштава Словеније да јој се придружи и да се обрати присутнима са неколико речи. Златомир Бодирожа је у свом обраћању навео: „Драги пријатељи, ваше ексцеленције, високи гости, представници друштава овдје присутних, даме и господо, браћо и сестре. Изузетна ми је част, ништа мање задовољство, на радост што могу све заједно да вас поздравим овдје овим лијепим поводом у овом лијепом мјесту, и да вам захвалим што сте својим присуством показали исправност наше одлуке да ми подаримо заслужну пажњу Видовдану, празнику у страдалачкој историји српскога народа. Ја морам да упутим посебне ријечи захвалности проф. Др Душку Певуљи што је и ове године уложио изузетан напор и труд и љубазно се одазвао нашем позиву да буде са нама данас овдје, наш бесједник, и да нам бесједи, како је казао већ, не као професор већ као родољуб родољубима. У истој реченици захваљујем учесницима у програму што су сваки на свој начин додали по једну коцкицу у овом мозаику данашњег дешавања, и свима који су помогли на било који начин у реализацији овога пројекта. Драги пријатељи, ја нећу дужити, али за нас Србе кажу, а то је истина, да нам је отаџбина светиња. То заиста јесте. Али нас тај осјећај не спутава, ништа нас то сазнање не ограничава, да

Миломир Штија

будемо људи слободна духа и великог морала. Јер како нам је у некој прилици говорио и науковао велики академик, професор Драган Недељковић, када је казао „има нешто више и узвишеније чак и од отачаства, а то је наша људска савјест“. Ако имамо људску савјест и осјећај људскости, много тога можемо лакше пребродити. Да вас не замарам, било је доста говора, и тешко је говорити послије професора Певуље, а да не буде нешто накарадно, ја још једном вама свима захваљујем за одвојено вријеме што сте данас са нама овдје и што сте нам, још једном кажем, помогли и оправдали нашу намјеру да обиљежавамо овај данашњи празник и у том духу да се сјећамо Видовдана и Видовданског завјета. Хвала вам од срца и живјели“.

Након свог говора Златомир Бодирожа је подијелио захвалнице учесницима у програму Свечане академије и рецитала „Видовдански завјет – Никад не заборави“.

У наставку је Снежана Максимовић позвала госте да се обрате публици и учесницима.

Први је рије узео Милорад Живковић, амбасадор Босне и Херцеговине, који је у свом говору рекао: „Поштовани организатори, господине поджупан, конзул Србије, представници Народне скупштине Републике Српске и Владе Републике Српске, чланови и директори, предсједници друштава који окупљају Србе овдје у Словенији, даме и господо, браћо и сестре. Веома тешко је нешто говорити послије оваквих рецитала, послије овако мотивационог говора који је професор Певуља одржао. Сјећам се 2019. да је исто тако долазио са групом из Бање Луке који су имали рецитал у оној сали поред општине, је ли тако. И надам се да ће се ова манифестација, која се тиче Видовдана, господин Бодирожа, добро знам да је упоран, да је добар организатор, и ово сваке године одржавати, јер Видовдан, као што је напоменуто, ово важан дан у историји Срба. Ја сам био кад је такође обиљежаван Видовдан, када је био и тада владика, а сада патријарх Порфирије, који је такође био на том обиљежавању. Ја бих овдје само неколико реченица рекао, да сви ви који потичете из Босне и Херцеговине или сте дошли, или су неко од вас тамо, да не заборавите свој родни крај, да колико је год могуће често одлазите тамо, да посјетите своју родбину, пријатеље, познанике, обиђете своје имање и видите шта се ради у родном крају. А ове године посебно је веома важно да изађете на изборе, ако сте са личном картом, да помогнете свима тамо, јер Босна и Херцеговина није само наша, поготово Република Српска, него и ваша. Овим желим да овдје у Словенији све што сте зажељели, због чега сте дошли овдје, остварите, али да не заборавите родни крај. Хвала.

Миломир Шпица, конзул у Амбасади Републике Србије у Словенији обраћајући се присутнима казао је следеће: „Поштовани

Проф. др Владо Ђајић

домаћини, поштовани поджупан, поштовани ексцеленцијо господин амбасадор, поштовани гости из Републике Српске и сви остали. Ја сам импресиониран, поготово после говора професора, не бих желео да вам одузимам време, само хоћу да вам кажем да у име Амбасаде Републике Србије и своје лично име, увек ћемо се одазвати на оваквим манифестацијама, увек ћемо дати свој допринос и хоћу да вам кажем да можете да рачунате на нашу помоћ, на лично моју помоћ и да можете у свако време, кад год треба, обратите. Ми смо ту да помогнемо и да овакве манифестације одржавамо, не само када је Видовдан у питању. Ми имамо доста датума, имамо доста значајних манифестација које треба и морамо да обележавамо, поготово овде где смо тренутно, у Републици Словенији. Хвала вам и желим вам све најбоље“.

У име представника Републике Српске и у своје лично име, присутнима се обратио и проф. Др Владо Ђајић рекавши следеће: „Ја нећу много да причам, све је речено овдје, организатори, гости, пустите ме да вам честитам и да кажем да ми је била част што сам присуствовао овој манифестацији. Каже, да ко не зна одакле је почео, не зна ни гдје иде, а вјероватно неће далеко ни стићи. Прије него што сам постао директор, генерални директор Клиничког центра, који има 2.500 радника, један од најбољих у региону, био сам дуго година шеф одјела за мождане ударе. И доста наших људи, који су радили у иностранству, долазило је и лежало, најалост, и причали смо о свему, суштини живота, али и сам сам обишао читаву планету, од Аустралије до Америке, стигао сам до Ванкувера, Лондона, Париза, Берлина. Оно што им је најжалије било, док сам разговарао с људима, јесте што се нису раније вратили да живе тамо гдје су се родили, што нису чешће долазили а још чешће што нису дјецу чешће доводили да виде гдје су се родили, да обиђу гробља предака, мало покупе обичаје, што су можда дозволили да наша традиција буде баласт

неког примитивизма. Ја могу да кажем да ми је драго што се ви окупљате, да радите, градите, поштујете систем државе у којој живите, унапређујете, и да никад не заборавите одакле потичете и ад дате све од себе да се очува српска традиција. Каже један мудрац да је суштина живота јесте дати што више држави и својој заједници. Увијек морамо више давати, да би заједница имала више. На крају, свима кажем, морамо се што чешће окупљати, у нашим православним црквама, око нашег патријарха Порфирија, око Србије и предсједника Вучића, око Републике Српске и господина Додика, који вас је све поздравио, јуче сам био с њим, организатору и жупану и поджупану је послао своју личну ракију, која је најбоља ракија југоисточне Европе. На крају желим само да вам још једном честитам, да сам презадовољан, пресрећан, и да сам вам дужник што сте ово приредили и да су вам моја врата у Бањој Луци, гдје год да сам, све вријеме отворена. Хвала“.

Завршавајући овај догађај Снежана Максимовић је рекла: „Не познајући своје претке, оно што су кроз живот пролазили, начине којима су се са недаћама борили и православље које их је чувало, изгубљени се тражимо у туђини, тачније нестајемо. Боримо се против тога.

Прича о нашим жртвама није историја, култура у било ком виду, већ наш живот. Сећање на претке није пуко сећање и помињање већ заједнички живот у духовној заједници живих и мртвих. Без обзира на то што наше огњиште није страдалничко, ми смо потомци жртава и наша обавеза и хтење је да стихом, произашлим из историјског документа и литературе, ту нашу духовну заједницу оснажимо.

У име Савеза српских друштава Словеније захваљујем вам се на посети и Боже здравља да се догодине поново окупимо. У здравље!“

Текст и фото: Душан Јовановић

Скупштина Савеза српских друштава Словеније

Одржана 25. редовна годишња скупштина Савеза српских друштава Словеније гдје је изабрано ново вођство ССДС

Редовна 25. годишња (изборна) скупштина Савеза српских друштава Словеније одржана је 3. јула 2022. у Љубљани уз присуство двадесет и два делегата из десет друштава која су чланови Савеза српских друштава Словеније. Скупштини нису присуствовали делегати из два српска друштва, која су такође чланови ССДС.

Скупштину је отворио Златомир Бодирожа, председник Савеза српских друштава Словеније, који је на почетку објаснио да због епидемије Ковид-19 није било могуће одржавање скупштине у 2020. и 2021. години, а да су се, с обзиром на број присутних делегата, стекли услови да скупштина настави свој рад и доноси важеће одлуке. Предложио је радне органе скупштине, за председника радног председништва предлажан је Илија Јанковић из СКД „Слога“ Нова Горица, за остала два члана радног председништва предложени су Стојанка Шућур из КПСХД „Вук Караџић“ Радовљица и Зоран Јауз из СД „Др Младен Стојановић“ Велење. За записничара предложен је Душан Јовановић из СКПД „Свети Сава“ Крањ, за овјериваче записника мр Драго Војводић из КУД „Младост“ Љубљана и Крстан Шућур из СКД „Петар Кочић“ Крањ, за верификационо-изборну комисију предложени су Милан Стојановић из КПСХД „Вук Караџић“ Радовљица и Миле Гашић из СКД „Петар Кочић“ Крањ. Сви предлози су усвојени једногласно.

Радно председништво је заузело своја мјеста, а Илија Јанковић, председник радног председништва је након краћег увода дао на гласање предлог дневног реда, који је затим једногласно усвојен. Верификационо-изборна комисија је навела у свом извјештају да су присутна двадесет и два делегата из десет друштава, и да скупштина има кворум и може наставити с радом.

Након тога на ред је дошао записник 24. скупштине, а сажетак записника и одлуке прочитао је Душан Јовановић. На записник није било примједби и усвојен је у цјелини.

Слиједили су извјештаји о раду Савеза српских друштава Словеније у протекле три године. Златомир Бодирожа је поднио извјештај о раду Савеза српских друштава Словеније за период између двије скупштине и објаснио зашто није било скупштина 2020. и 2021. Навео је разговоре које је он, а такође и у неким случајевима делегација ССДС, обавио са Савезом Срба Словеније, затим представницима државних органа Републике Србије и Словеније. У извјештају је наглашено да неки пројекти ССДС нису били реализовани, али је истакао Фестивал фолклорних група ССДС 2019, затим штампање Новина српских „Мостови“ у протекле три године, као и о обиљежавању Видовдана 2021. и 2022. Посебно је нагласио обиљежавање новог празника „Дана српског јединства, слободе и националне заставе”,

а све је то, како је рекао, у његовом плану да се на достојан начин прославе и обиљеже значајни српски празници, прије свега Савиндан и Видовдан, као и споменути нови празник. На крају свог извјештаја истакао је: „Драги пријатељи, то би било, како рекох, онако такативно шта смо радили и шта чинили у ово тешко вријеме иза нас. Најважније сачували смо Савез српских друштава Словеније и усудио бих се казати да је данас у бољој кондицији иако су тешка времена иза нас. Ја знам да је све то заједно премало у односу на све наше насушне потребе, па ипак ми наше коло вијемо колико је снаге у нама. На крају на овом мјесту желим да се захвалим свим члановима Извршног одбора, свим друштвима за несебичну пожртвованост и труд, а ја без страха да ћу направити грешку одговорно тврдим, то ми многи признају, да би слика наше националне заједнице била другачија, засигурно слабија, без оволиког труда, рада и одрицања наших чланова како у Савезу тако и у друштвима”.

Извјештај Надзорног одбора поднио је Сениша Живковић, делегат СКД „Слога“ Нова Горица. У извјештају је наведено да је Надзорни одбор прегледао финансијско пословање ССДС, као и увид у цјелокупан рад Савеза. У вези са сједницама Извршног одбора наглашено је да су „све сједнице су организоване и вођене квалитетно и стручно, записници су урађени у складу

Делегати на скупштини

са правилима и најбољом праксом, квалитетно и прегледно". На финансијско пословање није било примједби и истакнуто је у извјештају следеће: „Што се тиче финансијског пословања, извјештаји су сачињени коректно и доста прегледно, те Надзорни одбор нема примједби у том погледу. Утрошак расположивих средстава је обављан рационално и транспарентно. Закључујемо да је финансијско пословање обављено у складу са прописима и устаљеном праксом, без пропуста и аномалија". На крају извјештаја Надзорни одбор констатује следеће: „Надзорни одбор је мишљења да су годишњи износи средстава којима је Савез располагао недовољни за озбиљније дјеловање, те да се мора радити на стабилнијем финансирању рада Савеза које неће бити усмјерено само на реализацију пројеката, већ и на финансирање редовних активности савеза које нису обухваћене пројектима. Упоредо с тим треба радити на садржајном проширењу пројеката чије ће се финансирање захтијевати, што ће такође омогућити додатан прилив финансија”.

Извјештај благајника поднио је мр Драго Војводић. Извјештај се односи на 2019, 2020. и 2021. годину, а у њему су обухваћени сви приливи и сви расходи.

Након поднесених извјештаја усlijедила је дискусија у којој су учествовали Остоја Шобот и Крстан Шућур из СКД „Петар Кочић”, Митар Вујиновић из КД „Брдо” и Стојанка Шућур из КПСХД „Вук Караџић” Радовљица. Златомир Бодирожа је затим одговарао на питања која су постављена у дискусији.

У наставку рада скупштине изгласана је разрјешница досадашњим органима Савеза српских друштава Словеније, и то председнику, потпредседницима, члановима Извршног одбора, Надзорног одбора и Суда части. Након тога приступило се избору нових органа ССДС.

Прво се бирао председник Савеза српских

Рагно пресједништво

друштва Словеније, а за ту функцију био је само један кандидат и то Златомир Бодирожа из КД „Брдо” Крањ, којег су предложили СКПД „Свети Сава” Крањ, КД „Брдо” Крањ и СКД „Слога” Нова Горица. Одмах се приступило гласању за председника и Златомир Бодирожа је добио подршку, односно гласове свих присутних делегата на скупштини, тако да је Златомир Бодирожа и у следећем мандату председник Савеза српских друштава Словеније.

За мјесто двају потпредседника била су два кандидата, Илија Јанковић из СКД „Слога” Нова Горица, којег је предложило матично друштво, и Стојан Миловић из Удружења гуслара Словеније којег је предложило СКД „Ново место” из Новог места.

Оба кандидата су добила подршку и гласове свих делегата, тако да су Илија Јанковић и Стојан Миловић нови потпредседници Савеза српских друштава Словеније.

За чланове Надзорног одбора једногласно су изабрани: Славко Павловић из КУД

„Младост” Љубљана, Зоран Јауз из СД „Др Младен Стојановић” Велење и Миле Гашић из СКД „Петар Кочић” Крањ.

За чланове Суда части, такође једногласно, изабрани су: Владе Перендија из СКД „Слога” Нова Горица, Стојанка Шућур из КПСХД „Вук Караџић” Радовљица и Митар Вујиновић из КД „Брдо” Крањ.

За чланове извршног одбора Савеза српских друштава Словеније једногласно су изабрани: Златомир Бодирожа из КД „Брдо” Крањ, Илија Јанковић из СКД „Слога” Нова Горица, Стојан Миловић из Удружења гуслара Словеније Кочевје, Душан Јовановић из СКПД „Свети Сава” Крањ, Милан Стојановић из КПСХД „Вук Караџић” Радовљица, Драго Војводић из КУД „Младост” Љубљана, Нада Цукут Тошић из СКД „Ново место” Novo mesto, Цвијетин Нешковић из СКД „Сава” Храстник, Крстан Шућур из СКД „Петар Кочић” Крањ, Јово Јауз из СД „Др Младен Стојановић” Велење, Игор Станковић из ПКУД „Свети Никола” Марибор и Мирјана Ћосић из СКУД „Видовдан” Љубљана.

Златомир Бодирожа је захваливши се на избору, изнио плана рада Савеза српских друштава Словеније, а након тога сlijедила је дискусија у којој су учествовали Душко Липић, Крстан Шућур, Остоја Шобот, Митар Вујиновић и Владе Перендија. План рада усвојен је једногласно.

На крају скупштине председавајући радног председништва Илија Јанковић предложио је да се формира екипа која ће радити на подношењу захтјева за признање статуса националне мањине српској заједници у Словенији. Предлог је усвојен једногласно.

Тиме је завршена још једна скупштина Савеза српских друштава Словеније.

Текст и фото: Душан Јовановић

Златомир Бодирожа

Ала је леп овај свет

Српско културно просветно друштво „Свети Сава“ успешно реализовало пројекат из литерарне делатности друштва

Рецитал под називом „Ала је леп овај свет“, посвећен великом српском песнику Јовану Јовановићу Змају, одржан је 28. маја 2022. у просторима СКПД „Свети Сава“ у Крању, пред око шездесетак посетилаца који су са великом пажњом и интересовањем пратили извођаче који су својим извођењем приказали само мали део огромног књижевног стваралаштва Чика Јове Змаја.

У поздравном говору Душан Јовановић је прво навео о каквом се пројекту ради и жељи да друштво кроз рад литерарне секције прикаже у што већој мери стваралаштво српских књижевника, пре свега песника.

Програм рецитала је био распоређен у шест блокова, у сваком блоку речено је понешто о Јовану Јовановићу Змају, затим рецитовано неколико његових песама, а на крају сваког блока отпевана је једна песма компонована на стихове овог великог песника.

У првом блоку прво је Душан Јовановић нагласио да је Јован Јовановић Змај био један од највећих лиричара српског романтизма, а затим навео неке податке из његове биографије, његовом пореклу и школовању у Новом Саду и другим местима, као и о песниковим првим почецима, затим студирању у Пешти, Прагу и Бечу.

Након тога Душан Јовановић је прво рецитовао три Змајеве песме из других збирка, а то су „Кад се сетим“, „Моје небо, јер је мутно“ и „Сунце и ветар“, да

би потом истакао да су следеће песме из збирка „Ђулићи“ и „Ђулићи увеоци“. Из збирке „Ђулићи“ одрецитовао је прво песму „Разговор са срцем“, а онда и песме, које су иначе означене само римским бројевима, „И ти си храбра била“ и „Пола срце, пола камен“.

За музички део рецитала побринули су се Сара Митровић, сопран и Марко Чушин, хармоника, а у прво блоку је Сара Митровић уз музичку пратњу Марка Чушина отпевала песму „Кад сам био на твом гробу“.

Други блок је такође почео казивањем о песнику и његовом животу, његовом упознавању са својом будућом супругом Еуфразином-Розом, коју је прекрстио у Ружу, свадби на Савиндан 1862. и разлогу, због љубави и срећног породичног живота, да напише циклус (збирку) песама „Ђулићи“. Наведен је и његов рад у Пешти, као због чега је добио надимак Змај.

У овом блоку Душан Јовановић је рецитовао песме: „О, погледај звезде јасне“, „Љубим ли те... ил' ме санак вара“, „Каж ми, кажи“, „И молио сам очи“, „Јеси л' ме жељна, драга?“ и „Та не бој се, није тако“.

На ред је дошла музика, а Сара Митровић је уз свирање Марка Чушина отпевала песму „Небо је тако ведро“.

У трећем блоку Душан Јовановић је навео како је Змај завршио студије медицине,

Сара Митровић

вратио се у Нови Сад и почео своју лекарску праксу. На позив Панчеваца, преселио се у Панчево где је радио као општински лекар и покренуо хумористички лист „Жижу“. Наводно је више живео од писања (хонорара) него од лечења. Овде га је убрзо задесила породична трагедија, умрла су му деца, а потом и жена Ружа. Из ове породичне трагедије произишао је низ елегичних песама објављене под заједничким називом „Ђулићи увеоци“.

Душан Јовановић је у наставку одрецитовао још шест песама Јована Јовановића Змаја,

Марко Чушин, Милош Милић, Сара Митровић и Душан Јовановић

а то су: „Ала је леп овај свет”, — што је и насловна песма овог рецитала, затим „Љуби мене, љубованко”, „Свет ће читат’ песме моје”, „Ој, љубави, видовита вило”, „Дај ми руку, да је видим” и „Имам песме, ако немам злата”.

„На те мислим” је једна од најпознатијих Змајевих песама која је компонована и која се веома често пева, а како то изгледа дочарала нам је Сара Митровић уз изврсну пратњу хармоникаша Марка Чушина.

Четврти блок је такође почео казивањем о животу Чика Јове Змаја и његовом односу до пријатеља и познаника, као и о његовом лекарском позиву и службовању у разним местима, а затим и о његовој смрти 14. јуна 1904. у Сремској Каменици.

У овом блоку Душан Јовановић је казивао стихове песама: „Празан је листак овај”, „Нагиздаћу те душо”, „Накићени твоји свати”, „Хоће да се и насмеју”, „Душо моја, шта сам снιο” и „Песмо моја, закити се цветом”.

На ред је дошла још једна музичка нумера, свакако најпознатија Змајева песма која је компонована и која се веома радо пева и слуша, а то је песма „Тихо ноћи, моје

Душан Јовановић, Марко Чушин и Сара Митровић

сунце спава”, коју су одлично извели Сара Митровић, као сопран и Марко Чушин пратећи на хармоници.

Почетак петог блока био је посвећен књижевном раду Јована Јовановића Змаја наводећи да су две најбоље збирке песама „Ђулићи” и „Ђулићи увеоци”. Споменуте су и друге Змајеве збирке као „Певанија” и Друга певанија”, затим „Смиље”, збирка са богољубивим и родољубивим темама. У прози је написао једну песничку легенду („Видосава Бранковић”) и један шаљиви

позоришни комад („Шаран”) 1866. године. Јован Јовановић Змај бавио се и преводилачким радом, преведећи дела из мађарске, немачке, руске и енглеске литературе. Поред „Змаја”, уређивао је сатиричне листове „Жижу” и „Стармали”. Од 1880. па до смрти издавао је дечји лист Невен, најбољи српски дечји лист тог времена.

У овом блоку Душан Јовановић је одрецитовао следеће песме Јована Јовановића Змаја: „Путујемо. Воз нам лети”, „Ђулићи, Ђулићи”, „Село је сунце јарко”, „Небо гори, звезде горе”, „Ти ме питаш, што те гледам” и из збирке Ђулићи увеоци” песма „Све што даље време хити”.

За крај програма Сара Митровић је уз пратњу Марка Чушина на хармоници, отпевала веома популарну и лепу песму, као што су и све друге Змајеве, „Зрачак вири кроз гранчице”.

У одјави програма Душан Јовановић се захвалио свима који су учествовали у припреми и реализацији овог пројекта, који је иначе подржан и суфинансиран од стране Јавног фонда Републике Словеније за културне делатности (JSKD) и Градске општине Крањ, а посебно нагласио подршку за овакве пројекте од стране председника друштва и свих оних који присуствују оваквим догађајима. Изван програма одрецитовао је и песму Јована Јовановића Змаја „Још нас има што кличемо, ја сам Србин сав”. Након тога дао је реч Милошу Милићу, председнику Српског културно просветног друштва „Свети Сава” Крањ.

Милош Милић се захвалио учесницима на веома лепом и квалитетном програму и одличном извођењу а затим у знак сећања на овај догађај поделио захвалнице и скромне поклоне.

Дружење учесника у програму и посетилаца настављено је уз закуску коју су припремиле вредне домаћице друштва.

Текст: Душан Јовановић
Фото: Драгиша Лазовић

Марко Чушин и Сара Митровић

Публика

Са Овчара и Каблара

Међународни фестивал фолклора Ветеранска група СКПД „Свети Сава“ Крањ гостовала је 20. и 21. маја 2022 на 13. међународном фестивалу фолклора „Са Овчара и Каблара“ у Чачку, у организацији КУД „ФРА“ из Чачка.

Првог дана, гостовање и наступи су били у лековитој бањи Горња Тречка код Чачка, у прелепом амбијенту бањског лечилишта.

Другог дана, фестивалски део, био је у Овчар Бањи, на летњој сцени, долина Овчарско-кабларске клисуре, поред реке Западне Мораве. Наступ СКПД „Свети Сава“ је био са две кореографије: „Игре из Пчиње“ и „Игре из Владичиног Хана“. На фестивалу су учествовали и КУД „Диша Ђурђевић“ Лазаревац, КУД „Милан Благојевић“ Лучани и КУД „Електропорцелан“ Аранђеловац.

Дечек и смештај у режији организатора је био на врхунцу гостољубља. Дружење, весеље, радост, храна и излети само да се могу као такви пожелети. Поред бањских ресора, уживали смо у прекрасној долини Овчара и Каблара. Посета манастиру Ваведена

Пресвете Богородице и вожња катамараном по језеру, што је био посебан догађај, а по језеру дошли смо и до манастира Никоље, једног од најсветијих и најстаријих од мноштва манастира околине Овчара и Каблара.

Очаравајуће је било заједничко певање са монахињама Светосавске химне пред олтаром цркве. Шетња улицама Чачка, посета

спомен обележју на Љубићу и посета куће „Јованови двори“, као и упознавања са историјским догађајима тога краја, додатно су обогатила наша сазнања.

У повратку смо обогатили наш излет посетом Београда на води. Путовање је, нормално, пропратила песма, радост, а богам и по која чашица ракије.

ЈСКД

У организацији Јавног фонда Републике Словеније за културне активности – Регионална испостава Крањ одржан је одржан је у недељу 29. маја 2022. године у Дому културе Предосље код Крања „Сусрет фолклорних, музичких и певачких група мањинских етничких заједница и мањина 2022“. Од осталих етничких група наступила је и певачка група СКПД „Свети Сава“ Крањ.

Поздрав лету – Pozdrav poletju
СКПД „Свети Сава“ Крањ, Ветеранска фолклорна група, наступила је у центру Крања и на овогодишњем догађају „Pozdrav poletju – Поздрав лету“ 18. јуна 2022. Фолклорашима се придружила и мушка као и комбинована певачка група СКПД Свети Сава. Организатор је био Савез културних друштава Крањ. Врућина и жега, нису покварили расположења.

Маролтов сусрет – Maroltovo srečanje

Мушка певачка група СКПД „Свети Сава“ Крањ, наступила је у ревијалном програму завршног, републичког такмичења одраслих фолклорних група Словеније, под називом „Маролтов сусрет – Maroltovo srečanje“.

Такмичење у организацији Јавног фонда Републике Словеније за културне делатности (JSKD) одржано је у Дому културе у Жалцу 18. јуна 2022.

Поред СКПД „Свети Сава“ у ревијалном делу наступила је и Омладинска фолклорна група КУД „Штудент“ Марибор, која се представила са кореографијом „Преди ми, преди“.

Певачка група СКПД „Свети Сава“ Крањ извела је песме „Гледам села“ и „Ој, Јелена“, под управом Паје Вученовића. Наступ певачке групе СКПД „Свети Сава“ Крањ предложила је етномузиколог др Весна Бајић Стојиљковић, након гледања и оцењивања наступа на представљању етничких и мањинских група у Предосљу код при Крању, у организацији Јавног фонда Републике Словеније за културне делатности – Регионална испостава Крањ. За свој наступ певачка група је добила признање.

Текст и фото: Драгиша Лазовић

Дружење на пикнику

Српско културно просвјетно друштво „Свети Сава“ из Крања приредило пикник за чланове и пријатеље друштва

Лијепо јунско вријеме измамило је у суботу, 4. јуна 2022. многе чланове друштва СКПД „Свети Сава“, као и њихове пријатеље из СКД „Петар Кочић“, а такође и све оне којима је добродошла оваква прилика за опуштање, провод и дружење, да сви они дођу на пикник простор „Код Славице“ у Полици код Крања.

Организатор се побринуо за довољно хране и пића, тако да су роштилице имале пуне руке посла, као и вриједне домаћице које су послуживале све присутне на пикнику, да не би ко остао гладан и жедан. А није се само јело и пило, није пикник само за то, има он и других сврха, али о томе у наставку.

Дружење, па и овако на пикнику, као и свако друго, је од веома битног значаја за свако друштво, поготово за културна друштва која у свом дјеловању имају више различитих дјелатности, стварају се нове везе и

Милош Милић и Мајџаж Раковец

познанства, а учвршћују старе, користи се прилика да се слободно вријеме, којег је због оваквог начина живота све мање и мање.

Зато се сви труде да своје слободне сата и дане искористе на најбољи начин, да буде лијепо и њима и онима са којима проводе то вријеме. Како изгледа кад смо спријечени да свој одмор, своје слободне тренутке проведемо онако како би требало и како свако заслужује, најбоље су показале ове двије задње године, када смо у много чему били спријечени и кад нам је то право одузимано, често на најбруталнији начин.

Али коначно, дошло је вријеме да, како се каже, слободно задишемо, да осјетимо чари слободног времена, чари природе и чари дружења са пријатељима и познаницима. Тако је било и на овом пикнику.

Истина, вријеме је на кратко пореметило оне којима су игра у колу нешто незаобилазно у оваквим приликама, као и онима спортски настројеним, да играју своју омиљену одбојку.

Ипак, све је касније дошло на своје мјесто, запјевало се и расположење се подигло на одговарајући ниво, заиграло коло, а касније и одбојка.

У првим сатима пикника дошао је и Матјаж Раковец, градоначелник Крања, поздравио све присутне а затим провео неко вријеме са члановима друштва и пробао јела из роштиља.

Било је на пикнику и младих и старих, дјеце и одраслих, и свима њима је било лијепо, осјећали су се пријатно, а тако и треба у оваквим приликама, уз наду и жељу да ће их бити и у будуће, можда чак у већем броју.

Чланови и пријатељи друштва

Радна екипа

Текст и фото: Душан Јовановић

Оро се вије крај манастира

Концерт СКУД Видовдан са гостима

У препуној дворани Центра културе Шпански борци у Љубљани СКУД „Видовдан“ је у суботу 21. маја текуће године заједно са својим гостима уприличио још један целовечерњи годишњи концерт.

Концерт су отвориле мушка и женска певачка група СКУД „Видовдан“ сплетом песама са Косова и Метохије. Сплет је припремила др Сања Ранковић, а уметнички руководилац певачких група је Анђелина Мијатовић.

После певачке тачке на ред је дошла и прва играчка тачка на концерту. Извођачки ансамбл је својом кореографијом „Ла изворел ку апа рече“ - Влашким играма из Кобишнице загрејао атмосферу у дворани и припремио публику на још један незабораван концерт. Аутор поменуте кореографије и уметнички руководилац извођачког ансамбла је Жељко Крсмановић.

Својим појављивањем на сцени публику су додатно одушевили најмлађи чланови друштва - дечија група Ципирипи. Представили су се Сплетом игара и песама из Шумадије, аутора Наталије Керезовић и

Данијела Серчића. Уметнички руководиоци групе су Татјана Тривуновић и Стефан Мишковић.

Овогодишњи гости концерта били су чланови Ансамбла народних игара и пјесама „Веселин Маслеша“ из Бање Луке. Прва кореографија којом су се представили носи назив „Сувајска крађа“ - Игре и песме из Подгрмеча. Као уметнички руководилац ансамбла и аутор кореографије наводи се Горан Пупац, док је солиста на тамбури био Огњен Кнежевић.

Наредна тачка на сцени је удружила домаћине и госте. Сплетом народних песама представили су се женска певачка група СКУД „Видовдан“ (уметнички руководилац Анђелина Мијатовић) и мушка

певачка група АНИП „Веселин Маслеша“ (уметнички руководиоца групе Софија Вучићевић).

Кореографијом „Пошла Тројанка на воду“ односно играма и песмама из Димитровграда, аутора Љубомира Вујчина, поново се представио наш извођачки ансамбл, а потом су се на сцену појавили чланови омладинског ансамбла. Они су премијерно извели и публици показали своју нову кореографију - Влашке игре из Халова. Уметнички руководиоца ансамбла и аутор кореографије је Данијел Серчић.

Уследила је још једна премијера. Први пут је своју нову кореографију приказао и ветерански ансамбл. Они су се представили Играма из околине Неготина. Њихов уметнички руководиоца и аутор поменуте кореографије је Јован Бајић.

Поново је дошао ред на госте. Играма и песмама са Озрена и Требаве (назив кореографије „Играј коло“) представили су се чланови АНИП „Веселин Маслеша“. Аутор кореографије је и овога пута Горан Пупац, а аутор музичког аранжмана Стефан Шикман.

Етно академски оркестар из Београда, под вођством свог уметничког директора Стефана Манчића извео је сплет народних мелодија из Србије и публику припремио на врхунац вечери - још једну у низу премијера.

Публика је имала прилику да по први пут види Српске игре из Кумановског поља, у извођењу извођачког ансамбла. Аутор кореографије је Жељко Крсмановић. Кореографија је публику, која је својим овацијама и аплаузом наградила ансамбл, подигла на ноге и ансамбл позвала на тзв. БИС. То је била уједно и последња тачка овогодишњег концерта.

Уследила је завршна реч водитељке Анђеле Рајлић, која се најпре захвалила публици и свим присутнима, гостима овогодишњег концерта, уметничким руководиоцима и стручним сарадницима на сјајно припремљеном програму, а потом и спонзорима који су подржали концерт.

То су: Јавни фонд Републике Словеније за културне делатности (JSKD), Министарство културе и информисања Републике Србије, Bellevue living, друштво за развој неkreћности d.o.o., Gostilna Tavčar, Šmitrans d.o.o., Cockta i Cedevita ispred Atlantic grupe, Eko kliner d.o.o., Kikani s.p., Marko Simić s.p., Gostilna & Pizzeria Furman, Okrepčevalnica Merak и Zumiks trans d.o.o.

Текст: Данијел Серчић
Фото: Архив друштва

Кочићеве дани 2022

Српско културно друштво „Петар Кочић“ из Крања и ове године припремило и извело „Кочићеве дане“ који су трајали три дана

Изложба слика и фотографија Првог дана „Кочићевих дана 2022“, 9. јуна 2022. отворена је у дворани Инекс изложба слика и фотографија са мотивима из родног краја Петра Кочића. Неке од фотографија изложене су и на пикнику друштва.

Књижевно вече

Овогодишње књижевно вече посвећено је сто педесет петој годишњици рођења Петра Кочића. Одржано је 10. јуна 2022, такође у дворани Инекс а почело је епском пјесмом коју је отпјевао уз гусле Пајо Вученовић.

У наставку књижевне вечери Душан Јовановић је говорио о књижевном стваралаштву Петра Кочића издвојивши двије теме, а то су мотив родољубља и стил и језик. У вези мотива родољубља истакнуто је: „Његово родољубље надовезује се једним својим дијелом на косовску традицију. Јунак из приповијетке „Гроб слатке душе“ узвизује: „Наша је права на Косову закопана“, а о косовском завјету често разговарају његови јунаци. Исидора Секулић повезује косовски мит са трима по њој основним темама Кочићевог стваралаштва: чежњом за слободом и правдом, патриотизмом и „силином и пасјалуком ћуди“ нарави оних који занемарују и газе личне животе. По родољубивој црти коју садрже, његове приповијетке су ангажоване и обиљжене политичким дешавањима из времена у којем су настале. У њима се сусрећу многобројне политичке алузије или како је то сам рекао: „крупне и големе ријечи које душмани не разумију, а народ разумије“. Аустроугарску управу је називао суданијом“. Говорећи о стилу и језику Петра Кочића наглашено је

Маринко Јагодић Маки и Остоја Шоботић

следеће: „Још први рецензенти Кочићевог дјела, међу којима је био и Скерлић, указивали су на његову лепоту и богатство језика у његовим приповијеткама. Овај језик је заснован на чистом народном српском језику Босанске Крајине који је често тек овлаш књижевно редигован. Тај језик је обиљжен разговорном фразом, ритмом и мелодијом, синтаксом, тропима и фигурама, епитетима и поређењима. Такође, у њему је присутан и велики број дијалектизма, који као лексичка грађа имају немало значења. Задивљена језичком љепотом и снагом Кочићевог израза, Исидора Секулић је у свом есеју сликовито изречла да такав језик погађа читаоца кроз свих пет чула.

Колику је важност Кочић придавао језику, свједочи и ред из пјесме у прози „Молитва“ гдје се лирски субјект моли: „О, боже, велики силни и недостижни, дај ми крупне и големе ријечи које душмани не разумије, а народ разумије“. За њега је језик потпуно једно са људима и земљом, свет и неповредљив као и сами људи“.

У књижевној вечери учествовали су др Васо Предојевић, Маринко Јагодић, Крстан Шућур и Остоја Шобот. Прво је Маринко Јагодић, у првом кругу, рецитовао пјесме „Јутро у мом селу“ и „Млади риболовац“, а затим је Остоја Шобот прочитао до сада, односно до прије двије године, непознату приповијетку Петра Кочића „Бе је мама?“, која је недавно објављена у издању Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, а коју је приредио Зоран Пејашиновић. О овој приповијетци објављен је у Новинама српским „Мостови“ чланак књижевника Ранка Павловића.

Др Васо Предојевић је прочитао три своје пјесме из збирке „Сањар на путу наде“, а Крстан Шућур пјесму Станка Вујановића „Бања Лука и Мањача“. Први круг завршио је Пајо Вученовић, који је уз гусле отпјевао још једну епску пјесму.

У другом кругу Маринко Јагодић Маки рецитовао је три своје пјесме, и то: „Сељачки син“, „Лекција из њиве“ и „Нека свог“. Остоја Шобот прочитао је своју причу „Жеља“, а затим је Душан Јовановић рецитовао пјесме Петра Кочића „Пиноћни звуци“, „Пролетни звуци“, пјесму непознатог наслова, коју је Петра Кочић посветио својој жени Милки,

Госћи и публика

затим „Пошљедња суза“, „Бар тад хоће л“ и „Поточић“. На крају програма Душан Јовановић је рецитовао пјесму Петра ИИ Петровића Његоша „Србин Србима на час-ти захваљује“, да би се потом присутнима обратио и генерал Милан Аксентијевић, чиме је завршен програм књижевне вечери, а све се завршило дружењем уз закуску коју су спремиле вриједне домаћице СКД „Петар Кочић“.

Концерт народних игара и пјесама

У склопу „Кочићевих дана“ редовно се одржава и концерт народних игара и пјесама. И ове, као и претходних година, концерт је одржан у Шмаргинском дому Стражишче код Крања, и то у суботу 11. јуна 2022.

Програм је почео уводним поздравом и говором водитељке Снежане Максимовић која је присутне у публици, као и учеснике у програму поздравила сљедећим ријечима: „Поштовани посетиоци, драги гости и пријатељи, цењена публика, добро вече и добро дошли на 14. Данима Петра Кочића. Иако смо били приморани вечерашњи концерт

одржати скромнијим програмом, верујем да ваша подршка и труд неће бити узалуд, јер смо се потрудили да вечерас са нама проживите једно лепо вече и одете кући пуни лепих утисака.

Петнаест година постојања нашег друштва, петнаест година пријатељства, поштовања, слоге и љубави. Не каже се дабе да фолклор спаја људе. Упознали смо где је Шумадија, Поткозарје, Бела Крајина, Мачва, Ужице, шта је песма на глас а шта на бас. Петар Кочић чије име носимо дао нам је свест, самопоуздање, достојанство. Захваљући његовом имену постали смо велика Кочићева породица, постали смо слободан, културан и писмен народ који чува народно стваралаштво нашег српског рода.

Култура говори универзалним језиком. Она најбрже повезује људе, народе и државе. Она је најчвршћи мост пријатељства и сарадње. Дивну сарадњу од самог почетка имамо са нашим драгим пријатељима, словеначком фолклорном групом „Сава“ из Крања. Управо они имају част да отворе вечерашњи програм и да нам мало ближе представе игре из Прекмурја“.

Снежана Максимовић

Слиједио је наступ Фолклорне групе „Сава“ Крањ, а затим је Снежана Максимовић најавила сљедећу фолклорну групу ријечима: „Са Горењске се селимо у Пчињу одакле нам стижу пријатељи из СКПД „Свети Сава“. Да ли нас је игра одржала о томе се може расправљати али да нам је живот улепшала то нико не може да оспори. А како и успевамо да се одржимо? Једини одговор је игра, песма, језик и традиција. Душа и тело народа којем припадамо. Све то и још много више сведок је нашег окупљања и састајања. Нас који на позорници играмо, певамо и глумимо и вас који ћутите, гледате и топлим аплаузима нас подржавате“. Прво је Мушка пјевачка група СКПД „Свети Сава“ отпјевала неколико изворних пјесама, а затим су чланови ветеранске фолклорне групе СКПД „Свети Сава“ из Крања одиграли игре из Пчиње.

Након њих на сцену је ступила Мушка пјевачка група СКД „Петар Кочић“ Крањ, која је такође отпјевала сплет изворних народних пјесама.

Најављујући наредну фолклорну групу Снежана Максимовић је нагласила: „Последњих година пандемија је тешко погодила фолклораше, јер им није било дозвољено да изводе вежбе, а самостална обука или онлајн обука једноставно није исто. Између осталог, то није само плес, већ и ослобађање од стреса и проблема које живот намеће. Многе групе су изгубиле много чланова, или су се чак опростиле од многих наступа, али су и даље ту. Верујем да сте уживали у плесовима у Прекмурју, али најлепше је у Горењу. Наши „Савчани“ имају још једно изненађење и плесаће нам Горењске плесове“. Послије занимљивих и лијепих игара са подручја Горењске, дошла је на ред и домаћа фолклорна група коју је водитељка најавила сљедећим ријечима: Људи су играли коло јер су волели, али су старосне разлике некада биле веома битне.

Пјевачка група СКД Петар Кочић Крањ

Фолклорна група Сава Крањ

Често се говорило да требају играти млади и зелени јер за кола није био ко се скоро оженио и која се скоро удомила. За њих ипак важи она изрека давала баба банку да уђе у коло а две да се пусти из кола јер ко је у коло ушао више није могао да га прекине и управо тај чврсти ланац спојио је наш ансамбл ветерана. Жељни рекреације и заједничког дружења пожелели су да се опробају и у јавном представљању. Морам признати, уплашила сам се кад сам видела да је најмлађи играч педесет година, али одлучна да ће то бити једна лепа група, уз многе потешкоће, поносна сам на нашу одлучност и истрајност све до данас. Иако смо сви различити, једном душом свако дише. Како је песма била саставни део игре, тако ће се и вечерас поред фолклорне представити и певачка група СКД „Петар Кочић”. Ветеранска фолклорна група СКД „Петра Кочић” приказала је игре из Ужица, односно ужичког краја, чиме је завршен програм овогодишњег Концерта народних игара

Женска њевачка љрупа СКД Пећар Кочић Крањ

и пјесама, да би на самом крају Снежана Максимовић истакла следеће: „У протеклих

неколико година променио се свет. А променио је и нас. Сам одлазак у куповину намирница тражио је од нас другачији приступ, посебан опрез, усвајање нових навика. То се одразило и на културним друштвима. Ипак се трудимо на ситуацију гледати са светлије стране. Надам се да нас је изолација од друштва јаче породично повезала. Никада доста времена, журба за послом, новцем, статусом никако нас не могу испунити као близина вољених, фамилије, пријатеља. Надам се да ћемо после ове ружне животне лекције наћи времена за ствари које нас радују и повезују а то је и рад у културно уметничким друштвима где ћемо кроз наша дружења и у будуће осмишљавати циљеве којима смо предани од самог почетка”.

На самом крају Концерта, односно овог лијепог дружења, публици и учесницима обратио се Крстан Шућур, председник СКД „Петар Кочић”, који се захвалио свим фолклорашима и пјевачима на учешћу у програму, као и публици на посјети и подршци свима онима који су били на позорници.

Пјевачка љрупа СКПД Свећи Сава Крањ

Фолклорна љрупа СКД Пећар Кочић Крањ

Фолклорна труппа СКПД Свети Сава Крањ

Фолклорна труппа Сава Крањ

Пикник и спортивске активности

Домаћице и радне екипе

Крстиан Шућур

Навео је и оно што је већ било на овогодишњим „Кочићевим данима“, као и оно што се још очекује. Свим учесницима подијелио је захвалнице и поклоне.

Дружење учесника и публике настављено је у истој дворани уз музику ансамбла „Арсенић“.

Пикник

„Кочићеве дани 2022“ завршени су спортским програмом на пикнику друштва, 12. јуна 2022, на Полици при Крању. И овдје је изложено неколико слика са изложбе, а било је прилике да се присутни опробају у спортским дисциплинама, највише у веома популарној одбојци. Приређена је и томбола са вриједним добицима. Поред чланова СКД „Петар Кочић“ на пикнику су били и чланови друга два друштва из Крања, СКПД „Свети Сава“ и „Брдо“, као и други пријатељи и симпатизери друштва.

Тако су прошли „Кочићеве дани 2022“, четрнаести пут, а биће их још много и са још богаијим садржајем, на задовољство учесника у програмима и публике која вјерно прати све догађаје, не само на „Кочићевим данима“, него и на осталим приредбама друштва.

Текст и фото: Душан Јовановић

Гостовање у Драчу

Фолклорна група Српског културног друштва „Петар Кочић” Крањ у организацији KQRS Si. (Slovenija v) у сарадњи са Светском фестивалском организацијом WOFA гостовала је четири дана у предивном месту Драчу, у Албанији. Као група која је 2019. у истој организацији на Охриду оставила фантастичан утисак на организаторе, селекторе и публику и ове године била нам је велика част представити српску културу, и део српске традиције и заиграти и запевати у Драчу као једина етничка мањинска група у Словенији са још 28 словеначких друштава.

Припреме су успешно текле и нисмо могли дочекати дан када ћемо поћи на пут. У среду 15. јуна око 20.00 часова весела дружина кренула је на пут Албаније. Одмах је у аутобусу, како то иначе и бива, одјекнула песма за срећан пут. Раздрагани и срећни разгледали смо крајолике и путеве којима пролазимо и питали се шта нас то чека у земљи у којој скоро нико од нас није био. После седамнаесто часовног путовања које је уз дружење и весеље брзо прошло, стигли смо у улицу предивних хотела у Драчу и са нестрпљењем ишчекивали који ће припасти

Женска ђевачка група СКД Петар Кочић Крањ

нама. И напокон угледамо наш предивни хотел Бонита*****.

Сместили смо се врло брзо и дан искористили за разгледање дела места и купање на предивним пешчаним плажама. У вечерњим

часовима следио је пријем организатора, на ком смо разменили поклоне и дружили се и упознали са другим групама до касно у ноћ. Одморни, сутрадан смо прошетали улицама Драча. Уз локалног водича, сазнали смо неке важне податке о самом граду и становништву истог.

Пјевачке групе СКД Петар Кочић Крањ

Било је времена и за обилазак продавница, освежење и шетњу крај мора. Дан је био предивно искоришћен и нисмо били ни свесни да су већ два дана иза нас. Субота је била посвећена културном делу програма и оное због чега смо заправо и дошли. Спремили смо се најлепше што можемо и прошетали кроз дефиле улицама Драча. Са осмехом на лицу, а ипак неком стрепњом у грудима како ће нас публика прихватити, поносно смо закорачили на бину, и градски трг Драча одјекнуо је сплетом српских традиционалних песама. Гледали смо са сцене како народ пристиже у великом броју па заиграсмо и игре из Ужичког краја. Уз громогласан аплауз како Албанаца тако и

Пјевачка и фолклорна група СКД Петар Кочић Крањ

нашег српског народа који живи тамо, одушевљењу није било краја. Сви су желели да се сликају, фасцинирани су били нашим ношњама и за нас су имали безброј питања.

Радосни, јер је све прошло најбоље могуће, после завршеног програма, вратили смо се у нашу Бониту и на плажи сви заједно прославили рођендан наше драге Душанке. Певало се до зоре и баш никоме није сметала наша српска песма.

После недељног обимног доручка одвезли смо се у главни град, Тирану. Прво смо посетили нашу јединствену православу цркву, упалили свеће за наше најмилије и кренули даље. Групица у жутим мајицама била је препознатљива и до поподневних часова истраживала је овај божанствени град.

После прилично дугог хода и великих врућина, једва смо чекали да скочимо у море. Шалили смо се на плажи како ми то уметмо, привлачили смо трговце трешњама и кајсијама, женски део ансамбла обавезно је испробао хаљине и домаћинима, који су научили и по неку српску реч направили веома добар пазар. Свесни и тужни да се ближи крај нашег боравка, користили смо последње сате и минуте овог предивног града.

Стигао је и понедељак где се ипак морало кући. Путевима лијепе Црне Горе стигли смо до Неума, где смо направили паузу за ручак и краћу куповину. Пића, ића и весеља није фалило и срећно путујући негде око поноћи стигосмо нашим кућама.

Миле Гашић и Снежана Максимовић са домаћинима

Где год смо отишли било нам је лепо, али мислим да је ово путовање било заиста најлепше. Нећу рећи да нисмо имали

предрасуде везано за тај пут, али тек тамо смо видели и доживели колико смо били упркос свему дивно прихваћени!

Заједничка фотографија на мору

Православна црква у Драчу

Православна црква у Тирани

Хошел Бониџа у Драчу

Плажа у Драчу

Пут

Петар Кочић на пут је пошао
у далеку земљу Албанију,
да са игром и са пјесмом својом
он представља земљу Словенију.

Уз заставу земље Словеније
српска ће се застава да вије,
ми волимо нашу Словенију,
али нема, душе без Србије!

Позвани смо били гости
амбасаде Словеније,
и ништа јој баш не смета
што играмо игре из Србије.

Франц Прешерн боем и геније
славни пјесник, велики поета,
написао је у Здрављаци својој
„Нека живе сви народи свијета.”

Мајо

Желим да се захвалим свима који су ме подржали у идеји да се види и доживи нешто другачије од оног на шта смо навикли. Хвала нашој крањској општини која нам је помогла око трошкова пута, Аци Батару и Вели Татићу који су се побринули да не будемо гладни и жедни, Заводу за туризам, Крањ који је припомогао својим поклонима, мом „Вуку”, КПСХД „Вук Караџић” Радовљица, који увек прискоче у помоћ и хвала свим дивним људима који су било како допринели да овај фестивал буде успешан и да моји дивни играчи и певачи представе Словенију у најлепшем светлу!

До следећег путовања,
У здравље!

Снежана Максимовић

Међукултурна сарадња

У граду Велење постојало је ромско друштво „Романо Возо”, које је угашено прије пет-шест година. Предсједник тога друштва био је Слободан Незировић, који нас је упутио како да оснујемо наше Српско друштво у Велењу, за нас сада већ далеке 2005. године. У периоду од настанка Српског друштва „Др Младен Стојановић” и до гашења Ромског друштва „Романо Возо”, сарадња је била одлична и радо смо се одазивали на њихове позиве. Друштво је угашено због незаинтересованости младих и расељења њихове заједнице. Године 2021. поновно су дошли до жеље да формирају друштво и уједине своју заједницу. Друштво је поново формирано 2022. године под новим именом „Међуопштинско Ромско друштво Романо Возо”. Сада, када су поново формирали друштво, позвали су нас да им помогнемо око реализације пројекта „Свјетски дан Рома”,

коме смо се радо одазвали. Наше друштво се представило са мушком пјевачком групом и нашим младим музичарима.

Обиљежавање Свјетског дана Рома ове године одржано је 9. априла 2022. године у

Дому културе у Шоштању. Поред домаћина Ромског друштва, присуствовали су још Српско друштво „Др Младен Стојановић” из Велења и „Шалешко литерарно друштво Хотeња” такође из Велења. У припреми програма учествовало је и Српско друштво „Др Младен Стојановић”. Програм је отворио нови предсједник Међуопштинског Ромског друштва Романо Возо, Саша Незировић, а у име општине Шоштањ говор је одржао директор општинске управе Драго Корен. Слједио је музички дио гдје су наши млади музичари, Његош и Параскева Јауз, одсвирали сплет класичне музике, а онда наставили са свирањем традиционалних српских пјесама, а Данијела Митровић, једна од наших чланица и вођа млађе групе, соло је отпјевала пјесму „Тегнај ми оро”. Слједила је мушка пјевачка група која се представила са пјесмом „Зелен боре”. Послије тога дошао је на ред литерарни дио вечери гдје је Душан Пирц, представник „Шалешког литерарног друштва Хотeња”, који је одрецитовао двије пјесме ромске пјесникиње и пјевачице Брониславе Вајс Папуша „Циганска пјесма”, „Шумо, Оче мој” и на крају пјесму чије је и сам аутор „Циганчица”. Програм је закључила мушка пјевачка група нашег друштва са пјесмом „Буковицо”. Драго нам је било што смо уз организаторе и ми били ти који су највише помогли у остварењу и реализацији овог пројекта. Чланови овог друштва припадају православним Ромима из Републике Србије, а већина њих је са подручја Лесковца и Владичиног Хана, што нас чини блиским и даје још један разлог више да им притекнемо у помоћ.

Због тога ми, без било какве увреде и са поштовањем волимо рећи, да су то наши Цигани.

Програм је садржао литерарно, музички дио и фотографску изложбу ромског живота у Словенији.

Текст: Зоран Јауз

Фото: Архива СД „Др Младен Стојановић”

Велење

Хајд у коло

Пројекат под именом „Хајд у коло” поново се вратио на бину нашег културног дома у Велењу. Организатор је Јавни фонд Републике Словеније за културне дјелатности (ЈСКД), а због малог одзива пројекат је два пута мијењао термин, да би се на крају договорили за датум 7. мај 2022.

Када нешто крене по злу, онда не зна да стане. Тако је било и овај пут. Као да није било доста муке око усклађивања датума. ЈСКД има своја правила која многим друштвима не одговарају, али се морају испоштовати. Један од њих је, да није могуће пријавити наступ, ако кореографију уживо не свира музички ансамбл. То је свим друштвима велики финансијски трошак, који на жалост са горчином прогутамо.

Долазак и припреме са музичким ансамблом уговорене су већ два мјесеца раније, а требало је да свирају нама и друштву БМКД из Велења. Што је био термин доласка ближе, разговори су били несигурнији. Све је наговјештавало да музички ансамбл вјероватно неће доћи, али су нам ипак обећавали до самог краја да долазе и да не бринемо. Јављено нам је два дана прије наступа да се нису успјели саставити и да отказују учешће. То је нама и друштву БМКД створило велики проблем, јер без музике нема

наступа нити оцјењивања, које нам је потребно због бодовања пројекта. Такви су услови ЈСКД. Једина свјетлост на крају нашег тунела је наш тек оформљен дјечји музички ансамбл, који је већ вјежбао са дјечјом екипом и можемо рећи да је скоро у потпуности био спреман за наступ. Извођачки ансамбл је већ прихватио да неће наступати,

јер није имао уживо музику, а дјечја екипа је била спремна за свој први наступ.

На позив организатору испоставе ЈСКД изнио сам проблем који је настао због отказивања и да због тога не можемо наступати или да постоји једна опција да нам се омогући да одиграмо на аудио снимак. Нина Мавец која је организатор била је веома љута, што је и разумљиво, јер је била упитна реализација пројекта.

После десет минута добио сам повратни позив од Нине Мавец, а остали су добили мејлове да су одобрени наступи на аудио снимак. Што је помогло и нама и другима, тако нам је омогућено учешће на сусрету фолклорних и пјевачких група мањинских етничких заједница и мањина сјеверно источне Словеније „Хајд у коло”.

Српско друштво др Младен Стојановић из Велења представило се са: Дјечјом групом која је први пут наступала у народним ношњама. Извели су „Игре из Грузе”. Дјечји музички ансамбл чине Данијела Митровић (даире), Параскева Јауз (виолина) и Његош Јауз (хармоника). Извођачки ансамбл одиграо је игре из Левча.

Остали који су наступали су: Бошњачко оmlадинско културно друштво Велење, Културно друштво Међимурје Велење, Српско културно друштво „Марибор” из Марибора.

Оцјењивачка комисија: Нева Трампш и Весна Бајић Стојиљковић.

Текст: Јово Јауз, Фото: архив друштва

Туцијада 2022

Српско друштво др Младен Стојановић поново организовало Туцијаду 2022

Прошоше недаће које су нас ограничавале у раду друштва и извођењу приредби тј. догађаја.

Тако прође још једна година и поново дође Васкрс, нама најрадоснији хришћански вјерски празник. Чланови Српског друштва „Др Младен Стојановић“ су чекали и радо дочекали тај дан, да би поново покренули Туцијаду, после пандемије Ковид-19. Ове године се традиционално изводи већ осми пут.

Наши чланови, пријатељи и сви они пролазници који подржавају наш рад, окупљају се на дан Васкрса у дворани Гаудеамус у Велењу,

На Васкрс се традиционално окупљамо у дворани Гаудеамус у Велењу, гдје организујемо Туцијаду, традиционални сусрет

којим желимо од заборавља спасити дјелић наше богате традиције и обичаја, преносећи их на млађе нараштаје.

Поред активних чланова друштва, пријатеља, придружили су нам се и они који прате активност и рад друштва и редовно посјећују наше догађаје. Пред сам почетак Туцијаде подијелили смо се у двије старосне групе, дјеца од четири до четрнаест година, а старији од петнаест до шездесет и пет и више година. Станемо у двије лесе и одмјеримо снагу најтврђег јајета. Оном што пукне јаје излази из лесе као губитник и тако до краја док не остане један такмичар. Побједник је дужан појести побједничко јаје. Много нам је драго да сваке године долазе нови људи који подржавају наш рад, па и они који не припадају православној вјери.

У такмичењу за најтврђе јаје победио је, у категорији старији Клемен Кумер, а друго мјесто освојио је Душан Деспотовић. У категорији дјеце победила је Андријана Самарцић, а друго мјесто је заузео Вукашин Јауз. За прва и друга мјеста подијелене су стаклене плакете. После тога смо се дружили уз пјесму и игру и већ са мислима били на сљедећој Туцијади 2023. године. Туцијада је одржана 8. маја 2022.

Христос васкрсе – Ваистину васкрсе!!!

Текст: Јово Јауз
Фото: Архив друштва

Два друштва...

Два друштва која заједно дишу

Српско друштво „Др Младен Стојановић” из Велења и Културно просвјетно спортско и хуманитарно друштво „Вук Караџић” из Радовљице већ годинама успјешно сарађују. Али однос између та два друштва је прерастао у нешто више. Достигли смо тај ниво да слободно можемо да кажемо да мислимо исто и истим плућима дишемо. То би требао бити циљ свих српских друштава што најалост није.

У марту 2022. добили смо позив од Мирослава Мартића, новог предсједника КПСХД „Вук Караџић” Радовљица да им треба помоћ око извођења програма и да ли би ми били њихови гости на њиховом цјеловечерњем концерту у Радовљици.

Нисмо се двоумили већ смо усмено одмах потврдили да долазимо и да не треба даље тражити друге учеснике ако немају потребе, иако нисмо још у потпуности били спремни, поготову дјечја фолклорна екипа. Због самог наступа убацили смо још један додатни термин вјежби за фолклорне групе и мушку пјевачку групу.

Дође и тај дан 14. мај 2022, ујутру у десет сати смо одрадили пробу и припреме, а већ у

четрнаест из Велења кренули пут Радовљице са шест аутомобила, а после нас, због обавеза, још два аута, гдје су родитељи довели своју дјецу. Друштво постоји већ 17 година, а ово је први пут да су се родитељи организовали и кренули заједно с нама, што нам даје вјетар у леђа и говори да радимо праву ствар. Кад смо стигли у Радовљицу, ту су нас дочекали домаћини који су нас одвели до гардеробе а онда и на пробу у дворану на којој ћемо први пут наступити. Дворану смо познавали од раније, али нисмо имали

прилику да у њој наступимо и покажемо шта знамо. Пробе смо све одрадили, једну за другом, прво дјечји ансамбл, па извођачки, затим је дошао ред и на пјевачку групу. Ту је Снежана Максимовић, водитељ програма, извела на бину пјевачку групу домаћина и нашу пјевачку групу гдје смо одрадили заједничку пробу пјевања. После пробе дала нам је зелено свјетло да ћемо наступити заједно са „Вуковима” у пјевачкој групи. После кратког одмора почео је цјеловечерњи концерт. Српско друштво „Др Младен Стојановић” из Велења представило се са дјечјом фолклорном групом која је одиграла игре из Груже и то је први њихов наступ изван града Велења и наше прво гостовање у 2022. години. Игре из Левча, Шумадија, извео је извођачки ансамбл, а мушка пјевачка група наступила је два пута заједно са пјевачком групом „Вукова”. Дворана је била пуна гледалаца, која су нас наградили великим аплаузом. После наступа позвани смо на дружење у просторије КПСХД „Вук Караџић” Радовљица на Јесенице, позив смо прихватили, али нисмо могли сви да идемо. Родитељи су малу дјецу морали одвести кући, јер је већ било касно, а они су хтјели са нама великима, зато су нека дјеца била тужна, а било је и суза. Дружили смо се са домаћинима, нашим драгим пријатељима до касно у ноћ. Утисци чланова и родитеља су били предивни. Што и нама који водимо друштво много значи.

Захваљујемо се у име свих чланова Српског друштва „Др Младен Стојановић” из Велења и њихових родитеља што смо примљени и угошћени као да смо њихови. Српско гостопримство. Хвала „Вуковима”. Хвала и Снежани Максимовић која је имала повјерења у нас и да је на проби формирала заједничку пјевачку групу од два друштва. Ако Бог да, догодине поново, код вас или код нас.

Дани отворених врата

Културни живот у Велењу не посустаје, одржани Девети дани отворених врата српске културе у Велењу

Овогодишњи „Девети дани отворених врата српске културе у Велењу” одржани су на устаљеном мјесту, у Равнама код Шоштања 4. јуна 2022.

До сада смо пројекат изводили на завршетку сезоне, али због активности и обавеза које су долазиле сваки викенд одржали смо раније „Дане отворених врата српске културе у Велењу”.

Циљ пројекта је родитељима, пријатељима, гостима, спонзорима и младима приближити српску традицију, културно наслеђе, језик, игру и пјесму.

Екипа која је била задужена за извођење пројекта, почела се окупљати у 9.30 сати, због припрема за дочек гостију. Да не би гости били гладни, побринули су се Алекса Радовановић, Лука Перовић, Милица Празник, Бранка Коси, Данијела Митровић. Алекса и Лука били су задужени за жар, Милица Празник за лонац, а Ружа Томић и Данијела Митровић за колаче и кухињу. За столове и клупе Зоран Јауз, Алекса Радовановић, Лука Перовић, Михаило Урошевић, Урош Вујашевић, а

своју помоћ понудила и Зрелка Вученовић, Бранка Коси које су у кухињи помагала око припреме хране.

Послије свих тих припрема око дочека гостију и спремања дошло је и вријеме да се проба оно што се спремило за појести. После заједничког ручка и кратког одмора,

сви гости су позвани да нам се придруже и присуствују програму, који је припремљен за њих.

Уводни говор одржала је Данијела Митровић. Онда је слиједила дјечја екипа, која је отпјевала двије дјечје пјесме и затим одиграла кореографију коју су вјежбали, а сада и наступају с њом, а ту кореографију су дјеца сама направила и научила на вјежбама. Дјеца су се први пут представила са својим радом и примила велик аплауз.

На ред су дошли и остали, прво наша мушка пјевачка група која је отпјевала неколико пјесама из свога репертоара. Видио се велик напредак од прошле године. Послије њих су се припремили и старији за наступ, кореографију нису одиграли због тога што је Никола Степаноски заборавио телефон на којем су снимци кореографија, а остали рачунали на њега.

Гости су са виђеним били задовољни и дали изјаву да су они мислили да је човјек рођен са слухом пјевања, а не да се пјевање учи. После тога сви присутни су одиграли неколико кола и отишли да се друже уз пјевање и музику уживо, за коју су се побринули Јуро и Анкица Ченгија.

Хвала свима, који су се одазвали на позив, а било их је заиста доста, а и спонзорима без којих не би било реализације.

Спонзори: Градска општина Велење, АРСО ставбно похиштво, Рачуноводство Игор Центрих.

Текст: Јово Јауз
Фото: Архив друштва

Сеоско поштење

Код нас баш активно! Није прошло ни 24 сата, а ми већ на другом мјесту и са другом тематиком. Овај пут смо припремили литерарно драмско вече са нашим пријатељима из драмске секције КПСХД „Вук Караџић“ из Радовљице и пјесником Радославом Милановићем у малој дворани дома културе у Велењу.

До сарадње је дошло случајно. На концерту код наших пријатеља КПСХД „Вук Караџић“ из Радовљице, на дружењу после цјеловечерњег концерта, гдје смо били гости и ми, Српско друштво „Др Младен Стојановић“ из Велења, дошло је до случајног разговора између нашег председника Јова Јауза и Браце Радошевића на тему литерарног и драмског рада, гдје је Брацо Радошевић, рекао да је он вођа драмске секције и да изводе позоришне представе. И тако је наш председник

предложио сарадњу са драмском секцијом. Жељу о гостовању је изразио и Брацо. Остало је само још да се ускладе термини. Неколико дана послје тог разговора већ се ступило у реализацију. Добили смо два слободна термина од Фестивала Велење који су предложени Браци Радошевићу. Један од термина одговарао и члановима драмске секције „Вук Караџић“ из Радовљице, тако да су се покренули котачи за реализацију пројекта.

Представа која нам је понуђена је „Сеоско поштење“ аутора и режисера Браца Радошевића, то је – комедија која после затварања представа и других активности због корона вируса доноси осмијех на лице и боље расположење.

Литерарно драмско вече отворио је са својим првим водитељским наступом

Брацо Радошевић и Михаило Урошевић

Пјевачка група

Са њредставе

Михаило Урошевић, који је позвао нашег пријатеља и пјесника Радослава Милановића који је радо виђен код нас, да му се придружи на бини позорнице и каже коју ријеч. Радослав Милановић захвалио се на позиву, изрецитовао је неколико својих пјесма из нове књиге и онда представио драмску секцију и рекао бесједу више, о самој представи „Сеоско поштење“. Док је Радослав Милановић држао ријеч Брацо Радошевић и екипа су се спремали на наступ. На позорницу су изашле прво глумице док смо на љепотицу још чекали. Послје уводног дијела и женског трача који су глумиле: Злата Мусић, Даница Шмитран и Љубица Стећук изашла је и Касандра, Брацо пресвучен у жену, онако вулгарно обучен са великим си....., грудима, баш као дворска луда, у жаргону. Да не користимо другу ријеч. Било је занимљиво и смијешно. Гледаоци су се много смијали....било је и тренутака да се гледаоци ниси могли престати смијати. После глумачког дијела и подјеле плакета, Радослав Милановић наговарао је публику, а највише младе да покушају и они да пишу. Јер је и он на наговор других почео да пише пјесме.

После приредбе дружили смо се у галерији мале дворане и прокоментарисали сам догађај. Тако је успјешно завршен још један пројекат, Литерарно драмско вече, који је дио већег пројекта „3. Младенови дани“ који обухвата више мањих пројеката кроз цијелу годину.

Текст: Јово Јауз
Фото: Архив друштва

Путовање кроз Републику Српску

Едукативне радионице и обилазак културних, вјерских и природних љепота Републике Српске

Чланови Српског друштва „Др Младен Стојановић” на пројекат „Повезивање” припремали су се двије године. Да пројекат није био реализован већ раније, у 2021. години, треба захвалити забранама путовања због Корона вируса. Због тога смо се утолико више веселили попуштању мјера, због могућности путовања и реализације пројекта „Повезивања” и програма који је обухватио радионице Змијања и змијањског веза, обиласка културних, вјерских и природних љепота Републике Српске. Идеју за пројекат изнијела је Милица Празник, која је у друштву задужена за много шта, као што је брига за друштвене просторије, за везење и увеличавања збирке Змијањског веза чију збирку смо могли видјети у Крању, Велењу, Храстнику, Нишу-Србија, а Јово Јауз је помогао око пријаве пројекта и писања елабората. За све остало се побринула Милица Празник која је била и наш водич.

На пут се кренуло, по предходном договору, испред Дома ученика у Велењу у петак 20. маја 2022. у три сата ујутро. Кренули смо са аутопревозником „Пеми”, који нас увијек вози кад идемо у иностранство. Разположење је било добро и примјерно циљу који смо испланирали.

Пут нас је водио на гранични прелаз Брегана, гдје смо успут купили три чланице Српског културног друштва „Сава” из Храстника, у Зиданом мосту и Севници и кренули смо даље путем Републике Српске. У Бању Луку смо стигли око 9.30, гдје смо прво свратили до Хуманитарног удружење жена „Дуга”, то је прва невладин организација у Републици Српској <https://dugasuvenir.com/>

Са представницама ХУЖ Дуга Бања

ХУЖ Дуга – Бања Лука

Удружење је настало 1992. године, спонтаним дјеловањем групе бањалучанки, жена хуманиста, са циљем да помогну рањивим категоријама друштва у тадашњим условима.

Данас „Дуга” све своје услуге базира на оригиналном психосоцијалном програму који има за циљ да духовно и економски оснажи жене које су незапослене, сачувају традицију, културу и старе занате, односно народну умјетност кроз израду аутентичних рукотворина примјеном традиционалних техника и пренесу је на млађе генерације. Рад се одвија кроз неколико програма: Психосоцијални програм (Савјетовалиште и Радна рехабилитација), Етно радионица, Клуб Дуга, Етно галерија Дуга. За свој

хуманитарни рад „Дуга” је 2011. године проглашена удружењем од интереса за Град Бању Луку, и добила је Плакету града за хуманост.

Ту су одржане радионице, гдје је приказан материјал, производи које израђују, начин израде веза и гдје се све у пракси може употребити. После тога одвели су нас у Етно кућу, која је део ХУЖ „Дуга”. Ту се изводе радионице кад је присутан већи број полазника семинараца и трајно су изложени змијањски сувенири.

Наш предсједник Јово Јауз одржао је састанак са предсједницом ХУЖ „Дуга”, Миром Звонар, о даљој сарадњи, и договорио се за још једне едукативне радионице у Бањој Луци, које ће наше жене посјетити у августу, због припрема на 6. фестивал везења

На Борји

Добој

2022 у Велењу. Фестивал ће се одржати 21. и 22. октобра 2022. у Рдечој дворани - Велење. Сарадња између Српског друштва „Др Младен Стојановић” и Хуманитарног удружење жена „Дуга”, траје већ од 2017. кад су у Велењу одржане прве радинице Змијањског веза. На наше чланице оставило незаборавне успомене

После успјешно завршених радионица пут нас је водио до манастира Липје. Прије него што смо дошли до манастира стали смо успут на планини Борја – Хајдучке воде. Легенда каже да су се на овом извору хајдуци умивали и да им је планина давала снагу пред борбу са Турцима. Па тако смо стали и ми да одморимо, протегнемо ноге, нешто поједемо онако на отвореном, под ведрим небом, баш као хајдуци и скупи смо снагу за даље путовање. Излетничка тачка је предивна и вриједи је посјетити. Планина Борја смјештена је на сјеверозападном дијелу Републике Српске између Велике и Мале Усоре. Удаљена је 23 км од Теслића и око 60 км од Бање Луке.

Послије краћег одмора спустили смо се и посјетили наш први манастир, који нам је бијо на списку обилазака, а то је манастир Липје. Већина чланова за тај манастир није ни чула, а камоли га видјела.

Манастир Липље

Према народном предању, манастир је задужбина Светог Саве. То је био основни разлог зашто је на камену постављеном на западном порталу при обнови вршеној 1867—1879 године наведено да је манастир основан 1219. године. Насеље Липље се помиње 1273. године, али изричито манастир помиње се тек крајем 15. вијека у Крушевском поменику. Сачуван је међутим стари манастирски печат од бронзе на којем је угравирана година 1330, који демантује да ту није био манастир. Почетком 17. вијека, односно 1615. године, доживљава несрећу: у великој поплави је оштећен манастир и његова имовина. а

Манастир Ловница

Манастир Липје

Манастир Озрен

неколико становника манастира је погинуло. Липљански Преписивач „немоћни и луди” Данило каже: Године 1723... надође поплава и обузе порту, разори цркве и конаке, не остаде камен на камену и утопи се десет монаха и четири ђака, од воде избјегоше само тројица... Манастир је потом

обновљен, али на новом мјесту, неколико стотина метара ниже, на малом узвишењу. Иако је манастир Липље био познат по свом преписивачком раду, данас посједује само мању збирку старих књига. Збирку штампаних књига у Липљу краси Требник, изашао из Милешевске штампарије 1546. године, са сачувана 92 листа и са дугачким записом који биљежи догађаје из XVIII вијека, а ријетку драгоценост представља сликани антиминс (литургијска тканина) из прве половине XVIII вијека.

Са посјетом манастира Липље завршио се први дан екскурзије, који је био разноврстан. Слиједио је одлазак до Добоја, гдје смо имали резервисан смјештај. Дошли смо по мраку. Сљедећи дан имали смо више времена за посјећивање и обилажење културног добра српског народа у Републици Српској.

Прве активности крећу после доручка, биле су нам: одлазак на Добојску тврђаву – Градина. Тај обилазак није дуго трајао, јер нам је био циљ посјетити планину Јунака Озрен, на којој се налази манастир Озрен и Орлово језеро. Хотел смо запустили чим смо се вратили и кренули на планину Озрен.

Добојска тврђава-Градина

Не зна се тачно кад је саграђена али се претпоставља да у 13. или у првој половини 14. вијека. Први пут Добој се спомиње у писму Дубровчана од 28. јуна 1415. године. Налази се изнад долине ријеке Босне, на супрот ушћу ријеке Спрече. Нешто јужније је и ушће ријеке Усоре у ријеку Босну.

Ту нам је наш водич Милица Празник до најмањег детаља појашњавала све дателе битне за путовање кроз тај крај. Видјело се да се добро припремила и да је то њен родни крај са околином. Наше прво одредиште тај дан био је манастир Озрен. Пут нас је водио из Републике Српске кроз дио Федерације БиХ гдје смо у Грачаници скренули према Петровом Селу на Озрену. Од скретања у Грачаници према Петровом Селу требало нам отприлике двадесет минута да смо стигли до манастира Озрен. Манастирски комплекс је врло лијепо уређен, дивота доћи и видјети. Чланови друштва су прво отишли до сувенирнице гдје су куповали књиге, мајице и друге сувенире, неки и свијеће које су послје запалили. У вријеме нашег доласка одржавала се служба у манастиру Озрен тако да су неки чланови искористили слободно вријеме и присуствовали служби. После тога већина је отишла до извора гдје

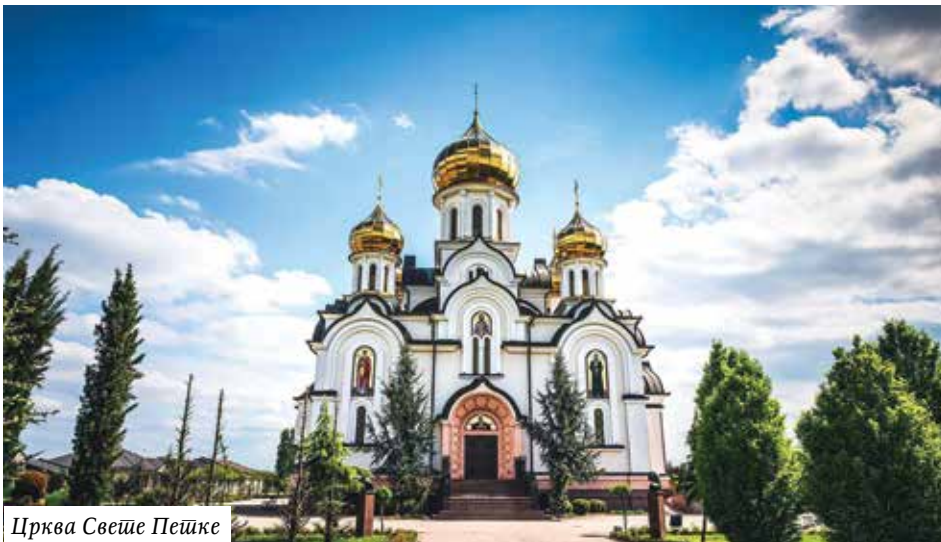
Село Брџуле

су ишли по воду а неколицина чланова задржала се у комплексу манастира са историчаром који нам је појашњавао историју манастира и српског народа тако да су због тога и дошли последњи на аутобус.

Манастир Озрен

Посвећен светом Николи. Постанак манастира Озрен, као и многих других српских манастира крије се негдје у тами вјекова. Први писани податак у садашњој цркви манастира Озрен је из 1587. године. Кад је поп Јаков из племена Марић поп(а)тосао цркву. Народно предање које се искристалисало у 18. вијеку а касније записано, упорно је у тврдњи да је манастир Озрен задужбина Немањића, односно краља Драгутина који је као сремски краљ 1284. до 1321. управљао областима Усора и Соли, као зет и вазал угарског краља. Вук Караџић је записао народну пјесму у којој најмлађи син Немањин – Свети Сава не помиње само Хиландар, Дечане, Студеницу и Ђурђево Ступове већ каже:
„И Папраћу близу Борогова,
И Возућу крај воде Криваје,
Озрен цркву насред Босне славне...”

Обнова манастира Озрен започела 2003. године, а завршена је 2007. Реставрација живописа у храму извршена је 2012. године. После дестинације манастира Озрен, требали смо успут посјетити и Орлово језеро на Озрену али нас монаси савјетоваше да нема смисла посјећивати, јер је организована свадба и да је због тога велика гужва. Умјесто на Орлово језеро продужили смо пут Шековића, тамо се налази сљедећи манастир који смо одлучили посјетити, манастир Ловница. Пут нас је опет водио кроз Федерацију БиХ, стали смо у Тузли, а онда без стајања кренули према Шековићима. На том путу нам је показивано одакле је ко из тога краја, било је на аутобусу и оних чија је родбина морала да напусти своја огњишта, а на која се никад нису вратили. Иако није толико далеко од Озрена до Шековића, требало нам је добра два сата вожње због кривина и ограничења на путу. Кад смо стигли до Шековића кренули смо према манастиру, који није далеко, али смо морали стати јер узак пут не дозвољава пролазак већим возилима, тако да смо наш пут до манастира Ловница препрешачили. Шетња је трајала

Црква Свете Пешке

Пред манастиром Свете Пешке

двадесетак минута, кроз узак кањон покрај брзе рјечице Ловница по којој је манастир и добио име. На изласку из кањона отворио се поглед на манастир Ловница који се налази на брду а испод њега поред рјечице у прелијепом природном амбијенту налази се етно ресторан Анин Двор. Посјетили смо манастирски комплекс, продавницу сувенира, књижару, а цркву нисмо, јер је у том тренутку био свадбени обред и нисмо хтјели сметати. Продужили смо до водопада рјеке Ломница, који је заиста предиван. Већ изгладњели од пута и шетања отишли смо на заједнички ручак у етно ресторан „Анин Двор“.

Манастир Ловница

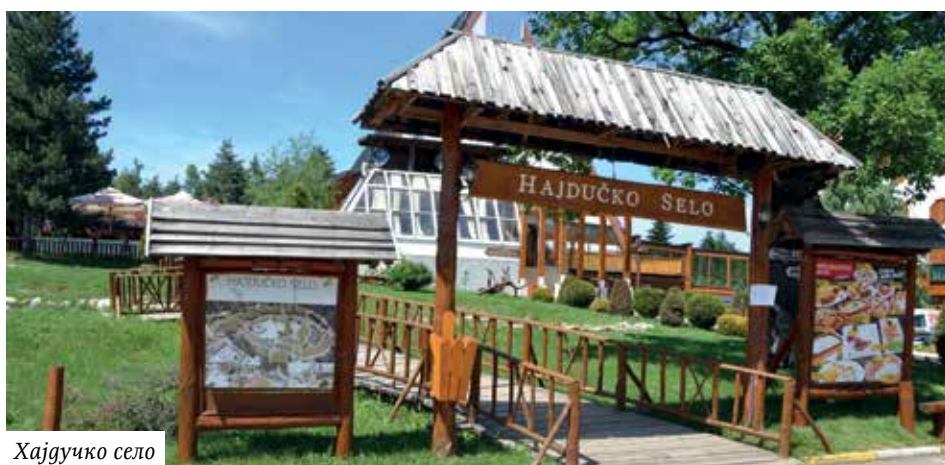
Манастирска црква је посвећена светом великомученику побједоносцу, љекару душе и тијела, Светом Георгију и тај дан се прославља као манастирска крсна слава, 6. маја сваке године. Према народном предању, црква Светог Георгија је чудесним пресељењем сама себе лоцирала, а то су први уочили ловци тог краја. Они су, како каже предање, то мјесто показали градитељима, те је манастир назван по њима. Друго предање казује, да је Ловница задужбина краља Драгутина Немањића, из 13. вијека, који је као српски краљ управљао и сјевероисточном Босном.

„Драгутин сазида манастир, гдје је лов ловио и мјесто које га је љепотом задивило“, наводи се у предању. Чак се помиње и „ловни дворца“, који је био смјештен негдје у близини Ловнице.

Повезивање манастира Ловница и краља Драгутина потврдио је његов биограф архиепископ Данило, који у својим списима говори о великој ревности српског краља, у подизању цркава и учвршћивању православља у Босни. У манастиру Бешенову, на

Ловница

Хајдучко село

Фрушкој Гори, све до Другог свјетског рата налазило се јеванђеље из 1592. године, писано у Ловници, када је уништено. Тако се заврши и наш други дан. Пут нас је даље водио до Бијељине и Семберског Салаша гдје смо одсјели ту ноћ. Ни ту се нисмо зауставили. Већ смо посјетили етно село Станишићи, поједини чланови су отишли на семинар гуслара који се одржава у етно селу Станишићи, а по завршетку семинара сви смо се окупили и дружили.

Последњег дана нашег путовања посјетили смо етно село Станишићи, насеље Пет језера гдје се налази манастир Свете Петке. Посвећен је Преподобној мајци Параскеви. То је била и посљедња богомоља на путу наше екскурзије коју смо посјетити. После тога кренули смо кући.

Манастир Свете Петке

Женски манастир, који се налази на ободу насеља Пет језера града Бијељине. Манастир је подигнут у руском стилу, тако да се састоји из две цркве. Доња црква, крипта, посвећена је св. Сергеју Радоњешком и њене зидове красе иконе руских светитеља. Такође, у овој цркви место заузима и кивот са моштима свештеномученика Јована Књажева. Горња црква посвећена је Светој Петки и украшена је уобичајеним композицијама српско-византијског стила. Манастир је

петокуполни и прекривен је лимом златне боје. Иконостас храма израђен је у дуборезу од храстовог дрвета.

У Велење смо стигли, Богу хвала живи и здрави, пуни лијепих утисака са тродневне екскурзије. Покушали смо да обиђемо што више, за нас значајних „обиљежја“ Републике Српске и надамо се да ће интересовања за оваква путовања бити још већа, па ћемо моћи да их одржавамо чешће.

Овим путем се у име Српског друштва „Др Младен Стојановић“, захваљујемо нашој драгој чланици, Милицы Празник на, прије свега, идеји, планирању и организовању путовања. И знамо да би све ово било тешко обићи без унапријед добро припремљених дестинација и прецизности у планирању. Захваљујемо се још члановима Српског друштва „Сава“ из Храстника и наравно осталим пријатељима који су имали повјерања и пошли са нама на ово путовање.

Партнери пројекта: Општина Велење, АРСО с.п., Пеми - автошола ин превози, д.о.о. Савез српских друштава Словеније, Хуманитарно удружење жена „Дуга“ Бања Лука - Република Српска.

Текст: Јово Јауз
Фото: архив друштва

19. Етно фестивал Храстник 2022

У суботу 25. 6. 2022. Храстник је одјекивао игром и песмом. Повод за то је био 19. Етно фестивал Храстник 2022, којег организује СКД „Сава“. „Савчани“ су уједно обележили и 25 година постојања друштва. Двадесет и пет година пријатељства, поштовања, слоге и љубави. Тим уводним речима, водитељ Снежана Максимовић започела је фестивалски програм. У последњих неколико година пандемија је била камен спотицања за наше фолкораше. Вежбе од куће или популарно зване „online“ нису исто као кад се играчи окупе на месту које их љубављу спаја. Проба није само игра, већ и ослобођење свакодневног стреса и проблема које живот намеће. Многа друштва изгубила су много чланова и рекла збогом даскама које живот значе. СКД „Сава“ успело је да окупи оне који још увек вредно раде.

Култура говори универзалним језиком. Она најбрже повезује људе, народе и државе. Она је најчврћи мост пријатељства и сарадње. Дивну сарадњу имамо већ дуги низ година са свим учесницима овогодишњег фестивала а то су: Српско друштво „Др Младен Стојановић“ Велење, Међимурско културно друштво „Иван Цар“ Љубљана, Македонско културно друштво „Св. Кирил и Методија“ Крањ, Фолклорна група „Свобода“ Трбовље, Српско културно уметничко друштво „Видовдан“ Љубљана и Српско културно друштво „Сава“ Храстник.

У гостима су нам били и драги гости и пријатељи, чланови вокално инструменталне групе „Искон“ из Новог Сада.

На позив за фестивал одазвале су се и многобројне званице: Војка Шерган, заменик

Војка Шерган

градоначелника општине Храстник, представници општинске управе, Миломир Шпица, конзул амбасаде Србије у Словенији, представници амбасаде БиХ у Словенији, Ројко Блаж, ЈСКД, Полона Доланц, директор Основне школе хероја Рајка Храстник, Златомир Бодирожа, председник Савеза српских друштава Словеније, представници српских и словеначких друштва.

Покровитељи фестивала били су: Општина Храстник, ЈСКД, ЈСКД општина Трбовље и Храстник, Мода д.о.о, Трбовље, Стеklarна Храстник, Бане, пека круха ин пецива Зрече, Клара, цветличарна Кисовец, Културно рекреацијски центар Храстник и МЦ Храстник, Фризерство Чамбер Рада, Реставрација С, Стилес д.о.о Севница и многобројни чланови друштва.

Женска њевачка група СКД Сава Храстник

Етно група Искон и Женска њевачка група СКД Сава Храстник

Блаж Ројко и Цвијетин Нешковић

Снежана Максимовић

Деја фолклорна трупa СКУД Видовдан Љубљана

Фолклорна трупa Свобода Трбове

МКУД Ивана Цар Љубљана - Певачка трупa Фијолице

Вешеранска фолклорна трупa СКУД Видовдан Љубљана

Још једном се захваљујемо свима који су помогли да се фестивал одржи у правом светлу.

Посебно нас радује што су се са старијим групама представиле и групе млађег узраста. То је доказ да успешно обављамо свој задатак и да традицију истински преносимо на будућа поколења.

Кроз игре различитих области, од Лесковца, Левча, Груже до Халова и Неготина, мешали смо се са културом других народа па је публика имала прилику видети и игре Међимурја, Корошке, Македоније и најзад је програм завршен са играма из околине Београда, које су извели домаћини фестивала. Како је игру увек пратила песма, тако ни звуци певачких група нису остајали. Кроз богат двочасовни програм

посетиоци су уживали у лепоти младости и искуству старости. Сви смо у сали били само са једним циљем, а то је представити богатство своје традиције.

У програму су представљене следеће кореографије, односно игре и песме: СКД „Сава“ Храстник – Игре из Лесковца, уметнички руководиоца Зоран Јауз, СКУД „Видовдан“ Љубљана – омладински ансамбл

МКД Св Кирил и Методија Крањ

СД Др Младен Стојановић Велење

Дечја група СД Др Младен Стојановић Велење

Добитници захвалница и признања

– Влашке игре из Халова, уметнички руководилац Данијел Серчић, Фолклорна група „Свобода” Трбовље – Сплет корошких плесова, вођа групе Јожи Бречко, СД „Др Младен Стојановић” Велење, дечји ансамбл – Игре из груже, уметнички руководиоци Данијела Митровић и Зоран Јауз, МКУД „Иван Цар” Љубљана, Певачка група „Фијолице” – „Међимурје как си лепо”, међимурска народна, „Сијем жито”, славонска сватовска, „Липа зеленела”, словенска народна. Вођа групе Катица Копасић. СКУД „Видовдан” Љубљана, ветеранска група – Игре из Неготина. Уметнички вођа Јован Бајић, МКУД „Иван Цар” Љубљана, фолклорна група – „Мура, Мура”. Вођа групе Фрањо Магаш, СД „Др Младен Стојановић” Велење, извођачки ансамбл – Игре из Левча, уметнички руководиоци Данијела Митровић и Зоран Јауз, МКД „Св.

Кирил и Методија” Крањ, ветеранска група – „Гјурговден”, вођа групе Методи Златков, Етно група „Искон” Нови Сад, инструментална група – Сплет српских народних песама и игара, СКД „Сава” Храстник – Игре из Београдске Посавине, уметнички руководилац Зоран Јауз.

Напоменула сам 25 година рада и постојања друштва Сава. Тренутке, дане и недеље ово је друштво градило и изградило пуних 25 година постојања. Свака година испуњена је игром, песмом, музиком, осмехом, дружењем, неговањем српског језика и нашег изворног блага. Свакоме покушавамо да узвратимо пажњу својим радом, трудом, понашањем и квалитетом програма. Сваки наш гледалац, свако од вас ко нас зна или нас се сећа наш је свет и наша породица. Велику захвалност дугујемо свима који су уложили

себе у ово друштво, помагали и подржавали друштво Сава. Један од таквих је човек, који је друштво извео на прави пут, човек који је потпуно предан друштву, без кога ништа не би било како јесте. Отац, пријатељ и председник друштва, Цвијетин Нешковић. Уз мало изненађење свих фолклораша и певача захвалили смо се председнику за сав досадашњи труд, а господин Блаж Ројко из ЈСКД доделио је друштву признање за успешних 25 година рада са жељом да још дуго опстају и трају.

Свако од званица обратио се скупу са по неколико реченица, а друштво „Сава” је најзаслужнијима припремило признања за 25 година успешне сарадње. Признања су добили: Општина Храстник, Јавни фонд Републике Словеније за културне делатности, Министарство спољних послова Републике Србије – Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону, Основна школа хероја Рајка Храстник, Савез српских друштава Словеније, Мода д.о.о Трбовље.

После богате трпезе за све госте и учеснике програм је настављен уз драге пријатеље, чланове вокално инструменталне групе „Искон” из Новог Сада. Чланице певачке групе „Сава” под менторством Снежане Максимовић припремиле су три песме заједно за врхунским свирачима и професионалцима.

Публика, иако уморна, била је упорна и најдоследнији остали су до завршетка програма да уживају у мелодијама и гласовима наших пријатеља.

После завршеног програма, дружење са гостима и домаћинима наставило се у Младинском центру Храстник.

Следеће године, Боже здравља, видимо се на 20. Етно фестивалу Храстник! Живели!

Текст: Снежана Максимовић
Фото: Архив друштва

Međunarodni festival folklora

Srpsko kulturno društvo „Sava” iz Hrastnika učestvovalo na Međunarodnom festivalu folklora

Deveti međunarodni festival „Črnuče” organizovalo je i izvelo Međimursko kulturno umjetničko društvo „Ivan Car,” u saradnji sa Mjesnom zajednicom Črnuče. Festival je bio 7. maja 2022. u Kulturnom domu Črnuče.

Prvi su se predstavili domaćini, Međimursko kulturno umjetničko društvo „Ivan Car” Ljubljana – Pjevačka grupa „Fijolice” sa pjesmama „Međimurje kak si lepo”, „Voda zvirra” i „Na Gorenjskem je fletno”.

Kulturno društvo „Senožeški tamburaški orkestar” nastupilo je sa kompozicijama „Sam se šetao” (Prekomurska narodna pjesma), „Boža veter deklico” i „Suza za Zagorske brege”.

Još jedan nastup domaćina, Međimursko kulturno umjetničko društvo „Ivan Car” Ljubljana, odnosno Muzička grupa, orkestar, izvelo je vijenac dalmatinskih pjesama „Sa muzikom u srcu”.

Kulturna udruga „Seljačka sloga” iz Preloga prikazala je splet međimurskih igara pod nazivom „Falila se Jagica”.

Folklorna grupa COF iz Ljubljane odigrala je igre iz Rezije.

Srpsko kulturno društvo „Sava” iz Hrastnika prvo se predstavilo sa Ženskom pjevačkom grupom i tradicionalnim srpskim pjesmama,

Ženska pjevačka grupa SKD „Sava” Hrastnik

a zatim je folklorna grupa izvela Pjesme i igre iz Beogradske Posavine.

Folklorna grupa Međimorskog kulturno umjetničkog društva „Ivan Car” prikazala je splet međimurskih igara por nazivom „Mura, Mura”.

Hrvatsko kulturno društvo „Velenje” iz Velenja odigralo je splet kola iz Srednje Bosne i Posavine.

Kulturno umjetničko društvo „Strhoninec” predstavilo se sa splotom međimurskih pjesama i igara pod nazivom „Vu toj turskoj zemlji”.

Na kraju programa svi učesnici, zajedno sa publikom, otpjevali su pjesmu „Da nam pak dojde to vreme”.

Tekst i foto: Dušan Jovanović

Folklorna grupa SKD „Sava” Hrastnik

Српско културно друштво „Слога” Нова Горица у 2022

Ова 2022. година донела је у наше животе пуно тога лепога, али и пуно тога што нас је додатно оптеретило и усмерило наше мисли ка темама и проблемима за које смо мислили да су заувек остали иза нас.

Наша друштва, наше секције, наши пројекти и програми су нам у таквој ситуацији добро дошли да наше слободно време, нашу креативност и стваралачки напор усмере ка лепшим и ведрјим пространима.

Како је, надамо се не само за кратко, дошло до општег укидања против епидемијских мера, то смо се у нашој креативности и стваралачком напору осетили неспутани и слободни да организујемо активности и догађаје који су до скоро били забрањени или строго контролисани. За СКД „Слога” то значило пуно тога лепог и вредног и донело нам је заиста вредне резултате и незаборавне догађаје.

Ако бисмо хтели да потенцирамо оно што је обележило друго тромесечје 2022. године, онда је то посебно значајно повећање чланова наше фолклорне секције, и то пре свега оних најмлађих. Пуно младих је разумело и

Деца играју у Кромбергу

прихватило да у ова, често тешка и тмурна времена, учешће у раду фолклорне секције представља сјајан начин за физичку и психичку релаксацију, опуштање и дружење, уз истовремено истицање и потенцирање истинских вредности свога националног бића. А управо су те вредности у савременом добу

највише угрожене код наше најмлађе генерације. Угрожено је њихово психофизичко здравље и стабилност, окружено агресивним медијима који пропагирају квази културне вредности, социјалну изолацију, самодовољност и саможивост. Са друге стране, изоловани од матице свога народа млади су посебно изложени опасности да запоставе своје национално биће и прихвате вредности које су дијаметрално супротне традиционалним вредностима нашег народа.

Због тога нас посебно радује да су се наши млади из Нове Горице и околине одлучили да се друже, едукују и забављају и кроз активности нашег друштва, односно наших секција.

Такође нас веома радује и да су родитељи српског порекла разумели ту исту потребу, и да је у нашој фолклорној секцији све више најмлађих чланова који, несумњиво гарантују лепу будућност за СКД „Слога”.

Крос РТС

Заједничка фотографија у Кромбергу

UŽIVAJ

Oseti miris vazduha na moru.
Voli svim srcem.
Probudi se sa osmehom u svaku zoru.
Smej se obasjan suncem.

Nađi osobu za svoje noći
Nađi osobu za svoje dane.
Neka ti podari čarobne moći
jer uz nju želiš jutro da ti svane.

Stvaraj lepe uspomene
jer vreme brzo leti.
Ali uvek sve na bolje krene.
iako nam nevolja preti.

I zaljubi se
u osobu dobrog karaktera.
I sanjaj ljubavne sne.
Nek nebo bude jedina mera.

PRAVA LJUBAV

Negde si,
stojiš, pričaš, plešeš...
Željna si ljubavi,
al' bojiš se da se ne opečeš.
I kad te strah prođe,
i zaboraviš sve muke
tad pravi čovek dođe,
i sve ti krene od ruke.
Kad se oči pogledaju,
i srca kao da bole,
tad se ljubav rodi
i ljudi se zavole.
Bilo gde, bilo kada
možeš ljubav da upoznaš.
Dešiće se možda i sada
da je u sebi prepoznaš.
Ljubavi neke nisu uspele,
ne brini se.
Prava kad dođe,
osetiće se.
Kad dođe neko pravi
oči zablistaju.
Srce zaigra,
damari udaraju.
U stomaku bude se leptirići,
dok spoje se svi,
neostvarenih ljubavi
srca komadići.
I zapamtićeš:
svako ima suđenog čoveka.
I možda se sada sprema
da te nađe,
da budete srećni do veka.

Tina Jaćimović

Istovremeno se u našoj folklornoj секцији развило више младих и талентованих уметничких руководилаца, пре свега Сара Јањић и Момчило Дамјановић, који већ са успехом воде групу најмлађих фолклораша.

Зато није ни чудо да је у нашем друштву пролеће обиловало разноврсним и занимљивим догађајима које смо са пуно труда и

Марко Алексић

Слушаоци на предавању

Велико иншерованје најмлађих

преданости заједнички организовали, или у њима као гости учествовали.

Најпре треба истаћи прво овогодишње гостовање две групе фолклорне секције „Слоге“ у Крању на фестивалу „Рингараја 2022“, које смо реализовали 21. маја.

Био је то гостујући деби наше најмлађе групе фолклорне секције која је успехом савладала трему и побрала симпатије у сали Дома крајанов Примсково.

Ште тек рећи за „старију“ омладинску групу наших фолклораша која је својим атрактивним наступом измамила огроман аплауз у дворани.

Потом је 24. маја следио један изузетно занимљив догађај. У Новој Горици је гостовао

Марко Алексић, историчар и археолог из Београда. Одржао је веома интересантно предавање на тему „Марко Краљевић – човек који је постао легенда“. У врло пријатној атмосфери дворане „Точка“ ЗКД Нова Горица, предавање је привукло велику пажњу наших најмлађих, а и старију су имали пуно тога да чују, па и да питају уваженог предавача. Ово предавање СКД „Слога“ је организовала на предлог и уз сарадњу са одељењем школе српског језика у Новој Горици које води учитељица Тамара Сврзић, са којом „Слога“ има заиста добру и плодну сарадњу.

Дана 25. маја, у следу изузетно лепих и занимљивих догађања уследило је учешће „Слоге“ у „Тедну vseživljenjskega učenja“ који је у Новој Горици организовала Људска универза, популарни ЛУНГ. „Слога“ је имала

свој штанд, на коме представила своје активности и делатност.

Овде се још једном морамо осврнути на заиста успешну сарадњу са Српском школом допунског језика и учитељицом Тамаром Сврзић. Наиме, током скоро целе школске године „Слога“ је школи српског језика ставила на располагање своје просторије да сваке суботе ученици школе који нису обухваћени наставом на другим локацијама у току недеље могу имати часове и присуствовати настави. Та успешна сарадња огледала се и у заједничким наступима на приредбама „Слоге“, као и у организацији прославе Дана Светог Саве и предавања о Краљевићу Марку.

Сарадња је кулминирала завршним догађајем у заједничкој организацији за ову школску годину, кросом РТС за ученике школе. „Слога“ је свесрдно помогла у организацији кроса, обезбедила изврсну локацију на обронцима парка – шуме Пановец

Крос РТС

крај Нове Горице, као и оброк и напитке за све учеснике и госте. А и вредни активисти „Слоге“ помогли су у обележавању стазе и дочеку гостију и учесника.

Са одржавањем кроса, 28. маја окончали смо обимну листу мајских догађања, а уследио је јун са ништа мање занимљивим догађајима.

Наиме, 12. јуна је „Слога“ прославила своју Славу Свете Тројице – Духове, како је то уобичајено у свечаној и веселој атмосфери.

Истог дана две групе фолклораша „Слоге“ учествовале су на фестивалу „Regijsko srećanje folklornih skupin manjinskih etničnih skupnosti in manjšin Primorske“ у амфитеатру града Кромберк крај Нове Горице. Био је то још један успешан и атрактиван наступ наших фолклораша, који је уједно означио и завршетак још једне успешне сезоне.

Синиша Живковић

Крос РТС

Извођачки ансамбл СКД Слога Нова Горица

Рингараја

Одржан десети међународни фестивал фолклора „Рингараја” у Крању

У организацији Културног друштва „Брдо” из Крања 21. маја 2022. одржан је јубиларни дјечји фестивал фолклора. Фестивал фолклора за дјецу и омладину старости до шеснаест година је уобичајена манифестација КД „Брдо”. Рингараја фестивал је, упркос утицају ковид ситуација у протеклим сезонама, које су утицале на сам рад друштва и фолклорних ансамбала, је ипак догађај који је својом десетом приредбом окупио преко 400 посјетилаца овог веселог окупљања.

Друштво организатор гостило је пријатеље на самој манифестацији из Нове Горице, Новог Места, Чрномеља и из ближе околице града Крања. Омладинци и малишани извели су мноштво тачака, истичу се Влашке игре из Кобишнице и Српске игре из кумановског поља југоисточног дијела Србије које су изведене премијерно. Најмлађи су упризорили Игре из Владичиног Хана, пред крцатом салом, што је свакако показатељ великог занимања за догађаје ове врсте. Посебан, емотиван одјек остављају упрте очи родитеља те баба и дједова, који су и

сами до недавно – неки још и сада, и сами чланови фолклорних група и чувари културног наслеђа. Овај начин подршке је нарочит и својски, истиче умјетнички руководилац Милан Гламочанин.

Рингараја, поред своје посебне особености и топлине, је свакако фестивал који се од других догађаја издваја по томе што представља малим извођачима први блиски контакт са ношњом, великом бином, бљештавилом сценске расвјете и бројном публиком.

Сва та искуства тих „малих људи”, нових лица у свијету фолклора шире милозвучан угођај на сцени, а њима самима остају као незаборавни крупни догађаји, чиме се значај овог фестивала као друштвеног догађаја итекако потенцира. Биће да је то и једини пут да се истински допринесе очувању наше баштине, којом уистину не оскудијевамо.

Непотребно је наглашавати велико задовољство присутних извођача и посјетилаца када су послјиге уприличене фолклорне вечери испуњени и са осмијесима напуштали салу радујући се новој нади и видном огромном напретку младих фолклораша из најмлађе секције Културног друштва „Брдо”.

У разговору Милан Гламочанин истиче и то да ће се као организатори заузимати да атрибут међународног фестивала у будућим сусретима оправдају. Наиме, упркос позивима, поједина друштва и организације нису били у прилици да се одазову и својим присуством увеличају овај догађај. Зато се захваљује КПСХД „Вук Караџић” из Радовнице, КУД „Бела Крајина” из Чрномеља, СКД „Слога” из Нове Горице, ФГ „Искрамеко” из Крања, МКД „Св. Кирил и Методија” из Крања и наравно свим фолклорашима друштва организатора Културног друштва „Брдо” из Крања.

Наш Глас

Петнаест година СКД „Ново Место”

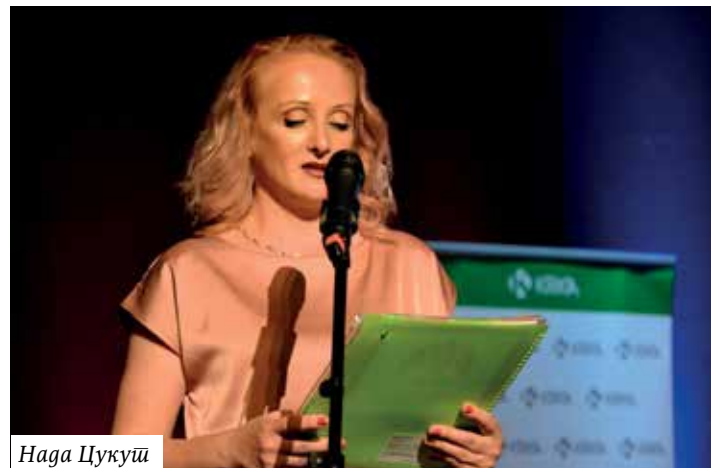
Српско културно друштво „Ново Место” из Новог Места пригодним културном програмом обиљежило петнаест година свог постојања и рада.

У суботу, 18. јуна 2022. године, у Дому културе Јанез Трдина одржана је свечаност поводом обележавања петнаест година непрекидног рада Српског културног друштва „Ново Место”. За све године свог постојања увећавали су и подмлађивали своје чланство, ширили дјелатност и секције. Народна традиција српског народа чува се кроз фолклор, народно пјевање, драмску групу и књижевно стваралаштво. Српска допунска школа у Новом Месту је такође добро посјећена. Ширење активности удружења и рад на његовом квалитету довели су до бројних позива за гостовања у Словенији и иностранству, као и до ближих контаката са матичном државом и српским удружењима у другим европским земљама. Замјеник предједника општине Ново Место Петер Кострвц честитао је 15. годишњицу Српском културном друштву „Ново Место” и истакао: „Општина Ново Место препознаје ваше удружење као квалитетно које непрестано стреми напретку и развоју, па подржавамо ваше активност финансијски путем конкурса из области културе и међународне сарадње”.

Петер Кострвц

У богатом и разноврсном културном програму наступили су чланови Српског културног друштва „Ново Место” и ученици Српске допунске школе у Новом Месту и гости КУД „Бела крајина” Чрномел, СКУД „Кочевје”, Удружење гуслара Словеније из Кочевја и КУД „Козара” Приједор из Републике Српске. Водитељке програма Невена Бркић Ступар и Весна Миловић. Овом догађају присуствова је и Златомир Бодирожа, предједник Савеза српских друштва Словеније, као и представници других српских друштава а исто тако и осталих организација из Новог Места. Приказане су разноврсне кореографије, игре и пјесме из разних српских крајева, а дружење учесника и публике настављено је у Средњошколском центру у Новом Месту, гдје је приређена вечера за учеснике у програму и госте, гдје се наставило са игром и пјесмом уз оркестар „Трећа смјена”.

Невена Цукућ

Текст и фото: Душан Јовановић

Публика

Весна Миловић и Невена Стјуџар Бркић

Ученици Српске дојунске школе

Дјецја фолклорна група СКД Ново Месџо

Дјецја фолклорна група КУД Козара Приједор

Пјевачка група КУД Козара Приједор

Фолклорна група КУД Козара Приједор

Пјевачка група СКД Ново Месџо

Фолклорна група СКУД Кочевје

Пјевачка група СКУД Кочевје

Гуслар Давид Радишић

Фолклорна група СКД Ново Месџо

Фолклорна група КУД Бела крајина Чрномељ

„Густиа ми мајла љаднала“

Фолклорна група КУД Козара Приједор

Фолклорна група СКД Ново Месџо

Језичке недоумице

Како се пише, како се каже - 8. део

Аборицини или Аборициани

Правилно је Аборицини (аустралски староседеоци), а не Аборициани. Аборигини – староседеоци, урођеници.

Бајки или бајци

Пише се **бајци**.

Датив и локатив од именице **бајка** гласе **бајци**.

Вата или фата

Пише се **вата**. Од немачког *Watte* и француског *ouate*, вата је пречишћен и прерађен памук који служи за брисање, чишћење и сл.

Гдин или г.

Пише се **г**. Господин је скраћено **г**, а господа **гг**. Ова скраћеница се не мења по падежима.

Г-ђа или гђа

Пише се **гђа**. Госпођа је скраћено **гђа** а госпођица **гђица**. Мењају се по падежима **гђа-гђе-гђи-гђу-гђо-гђом-гђу** и **гђица-гђице-гђици-гђицу-гђице-гђицом-гђици**.

Даје или да је

Пише се и једно и друго.

Спојено **даје** је треће лице једнине презенте глагола дати а растављено **да је** је потврдна речца да и енклитички облик трећег лица једнине презенте глагола јесте или енклитички облик генитива или акузатива једнине заменице она: Даје ми торту да је поделим.

Ђури или Ђуру

Пише се и једно и друго.

Већина мушких имена која се завршавају на -о као **Марко, Мирко, Славко, Иво, Жељко, Жарко, Бошко, Михаило, Данило, Радмило, Гаврило** и сл. мењају се по првој деklinацији: Марко-Марка-Марку, Мирко-Мирка-Мирку, Славко-Славка-Славку.

Релативно су малобројна имена која се завршавају на -о као **Иво, Перо, Боро, Мишо, Војо, Спино, Ђуро, Лазо, Свето** (она у екавској варијанти имају облик на -а: Пера, Бора, Миша, Воја, Спира, Ђура, Лаза, Света) која се могу мењати и по првој (Ђуро-Ђура-Ђуру) и по другој деklinацији (Ђуро-Ђуре-Ђури) као именице женског рода на -а.

Екавски или ијекавски

Пише се и једно и друго. Оба изговора су равноправна само их не треба мешати.

Жичани или жични

Пише се и једно и друго. **Жичан-жичана-жичано** и **жичан-жична-жично** који је од *жице*. У одређеном виду **жичани** и **жични**.

Забога или за бога

Пише се и једно и друго.

Узвик **забога** који служи за изражавање чуђења, истицање и у молби и преклињању, пише се спојено: **прибери се, забога**.

У изразима **за бога** милога, ако знаш **за бога**, пише се растављено.

Иако би било добро или ако би било добро

Пише се и једно и друго.

Јаја или јајета

Пише се и једно и друго.

Боље је два, три, четири јајета а пет јаја.

Јаје-јајета-јајету-јаје-јаје-јајетом-јајетуретко јаје-јаја-јају-јаје-јајем-јају у једнини **јаја-јаја-јајима-јаја-јаја-јајима-јајима** у множини.

Каладонт или калодонт

Пише се **калодонт**.

Од грчког *kalos* што значи леп и *odontos* што значи зуб добили смо **калодонт**.

ледени север или Ледени север

Пише се и једно и друго.

Устаљена симболичка имена континената и регија пишу се великим словом: **Стари континент** (Европа), **Стари свет** (Евроазија и Африка), **Нови свет** (Америке), **Црни континент** (Африка), **Трећи свет** (неразвијене земље света), **Дивљи запад** (западни део САД), **Блиски исток** (земље југозападне Азије), **Далеки исток** (земље источне Азије), **Ледени север** (земље северне Европе), **Западна Европа** (земље западне Европе), **Југозападни Балкан** (земље на југозападу Балкана).

Малим словом се пишу географске одреднице које нису део устаљеног имена: **југоисточни Банат, средња Европа, закарпатска Украјина, западна Европа** (западни део Европе), **југозападни Балкан** (југозападни део Балкана), **ледени север** (Европе или Азије или Северне Америке).

На много начина или на многе начине

Пише се и једно и друго.

На много начина је партитивна синтагма коју чине прилог за количину **много** и именица у облику партитивног генитива са предлогом **на**. Прилог је главна реч а именица је зависни члан. Али на плану значења важнија је именица: **има много начина, на колико начина, на много различитих начина**. Кад је именица центар синтагме прилог, придев или збирни број се слажу са њом у роду, броју и падежу и добијемо: **на тај начин, на исти начин, на сваки могући начин, на све могуће начине, на многе начине, од многих начина** изабрао је онај прави. **Многе** није прилог него придев многи-многе-многа.

Обезбједити или обезбиједити

Пише се **обезбиједити**.

Обезбиједити, обезбијеђеност али **обезбјеђење, обезбјеђивати**.

Пар или неколико

Пише се и једно и друго.

У Правопису под **пар** стоји: избегавати употребу уместо *неколико* (нпр.: *да кажем само пар речи, остали смо пар дана, имам пар проблема* и сл.). У Речнику Матице српске **пар** осим значења два предмета или бића има и значење *мала количина чега, неколико*.

Разбијен или разбивен

Пише се **разбијен**.

Трпни глаголски придев од глагола разбити гласи **разбијен**.

Сад ћу или саћу

Пише се **сад ћу**.

Глаголске енклитике (ћу, ћеш, ће, ћемо, ћете, ће) не могу се спајати са предлозима. **Саћу** је датив и локатив од именице **саће**.

Термонуклеарна или термо нуклеарна

Пише се **термонуклеарна**.

Префиксоид термо- (од грчког *thermos* што значи врућ, топао) пише се спојено кад означава да је оно што је исказано другим делом сложенице у вези са топлотом, односно топлотном енергијом, температуром или грејањем: **термонуклеарна** (реакција или бомба), **термоакумулациона** (пећ), **термоелектрана, термодинамика, термоизолација, термолабилан, термолукатор, термоотпорник, термостат, термофор** и сл.

Али термо-кошуља и термо-чарапе се пишу полусложенички, са цртицом.

Ћивот или кивот

Пише се **ћивот**.

Од грчког *kivotos* што значи ковчег са моштима свеца. Правопис дозвољава само облик **ћивот** а Иван Клајн дозвољава оба облика.

У бојанки или у бојанци

Пише се **у бојанци**. Датив и локатив једнине од именице **бојанка** гласе **бојанци**. **Бојанки** је генитив множине.

Фен или фем

Пише се **фен**. Електрични апарат за сушење косе добио је назив по топлем јужном ветру, швајцарски *Fohn*.

Хеликоптер или хеликоптер

Пише се **хеликоптер**. Од грчког *heliks* спирала и *pteron* крило.

Захарија Орфелин

Мелодија к пролећу

Дично време нам приходить,
зима прогоњава се,
что пролеће већ доходит,
љето приближава се.
Небо чисто нам јавља се.
и свјетљеје издаје се.
О златоје пролеће!

Живописци представљају
у садику дјевицу,
накићену нам издају
и прејасну у лицу,
вјенац цвјећа на јеј глави,
држи цвјеће к својој слави.
О златоје пролеће!

Сунце јасно от низине
милостиво грејући
течет сада до висине
хладност прогоњајући,
радост љетну показујет,
свјетлост лучшу свим дарујет.
О златоје пролеће!

Месец равно љепше сјаје,
благословен биваја;
плодам земним расти даје,
зиму већ отпускаја,
у поретку свому бива
и течење направљива.
О златоје пролеће!

Звјезде свјетлост топлу дајут
све увесељавајући,
вјетри јужни прохладјајут
љето показујући,
и Деница ран» исходит,
сунце топло нам доводит.
О златоје пролеће!

По свем свјету свјетлост красна
свјетло све јављајет еја;
сунца, луне и звјезд јасна
топлота нам дајет сја:
земљу, људе обимајет
и све ствари загрјевајет.
О Златоје пролеће!

Јутром рано воздух красни,
носећи се истиха,
прохлаждава сав свјет јасни
прерадосно излиха.
Животнаја в њем играјут,
тим веселост нами дајут.
О златоје пролеће!

И у земљи твари мале,
осетећи пролеће,
све у радост они стале,
скоро идут у цвеће.
Једним словом: све животно
сказује се бит радосно.
О Златоје пролеће!

Дјејатељи ран» устајут,
имајући охоту
земљу плодну да дјелајут
не сматрајући поту.
Птици из гњезд изљетајут,
на луфт себе тихој дајут.
О златоје пролеће!

Поља красна радујут се
имајућ зелењети,
и све на њим» что насут се
начину с весељети.
Јелен в горах поскакује,
сова хитро възлетује.
О златоје пролеће!

Древа плодна већ цвјетајут
и дубраве зелене;
дренки рани повјест дају,
нејма зимног времене.
Гриф си крила раскриљава,
гласом својим воскицава:
О златоје пролеће!

Козе скачут по брдини,
играју се весело;
овци пасут по долини
са јагањци ту смјело.
Пастир свирку надимајет,
при потоках он свирјајет:
О златоје пролеће!

Жабе крече у потоках
осјетећи топлоту,
дајут глас свој до висока
узимајућ охоту.
Рибе в» водах играју се,
сви за весну радују се.
О златоје пролеће!

Риболовци ран» устају
не боје се хладности,
мреже своје сакупљају,
полни јесу радости;
на корабљах они плове,
по бистрини рибу ловe.
О златоје пролеће!

Земља сјеме већ издава
от добротe небесне,
покрытоје израштава,
које бива от весне.
Сви садикки плод јављају,
виногради лозу дају.
О златоје пролеће!

На дресках птице појут
сказујући премјену,
међу собом љубов славут
мушко с женским презјелну;
зец у гори поиграва,
славуј дично поцвркава:
О златоје пролеће!

Ластавице ран встајут
рани гости будући,
пред пенцери гласе дајут
зору свим сказујући.
Орел горје више летит,
по воздуху весел сьедит.
О златоје пролеће!

Штиглиц малој с жутовољком
по границах скакаја,
а зјаблица так са сојком
пјесничке красне Даја.
Канар птица узвијајет,
с числом всјех птиц воспјевајет:
О златоје пролеће!

Дрозги мали свуд играјут
по границах скачући,
јеродије клокот дајут,
мјеста гњездм тражући.
И кос дивној ран» злетујет,
гласно в љесах позвиждујет:
О златоје пролеће!

Патка рано па па квикчет
и пачиће погледа,
кукук тако ку ку вичет:
свима радост без сьеда.
Јастреб ишчет за лов к срећи,
врапци гледе да б» побећи.
О златоје пролеће!

Рајншвалб летит по воздуху
прерадостан до зјела,
голубица гучет к слуху,
с голубом својим смела.
Пјетел рано кукуриче,
громогласно весел виче:
О златоје пролеће!

Квочка с гњезда ран» устаје
поправљајућ постелу,
с пиличићи кво кво даје
приводећ их к весељу.
Гуска гачет, гушчад водит,
гусак смјехи га га носит.
О златоје пролеће!

Туртур љубит горличицу
веселећи с» за весну,
лабуд бјелој лабудицу
по јестеству тјелесну.
Препелица чува траву,
гласом своју јавља главу:
О Златоје пролеће!

Паун славној себе движет
поносећи с» с красотом,
златној реп свој с крили сришчет,
осматра се с дивотом.
Ждрал при води тихо ровет,
у кавезу цајзел појет:
О златоје пролеће!

Слава Богу јединому
који влада све тако,
в небје њему предивному
благодарност једнако,
а жели се свима срећно
воспјевати многољетно:
О златоје пролеће!

Da li znate

Napoleon je osvojio Italiju pre nego što je napunio 26 godina.

Mocart je jednom komponovao komad za klavir koji se morao svirati sa obe ruke i nosom.

Bendžamin Frenklin želeo je da simbol Amerike bude ćurka, a ne orao.

Čarli Čaplin je jednom prilikom osvojio treće mesto na takmičenju pod nazivom: „Dvojnici Čarlija Čaplina”.

Džon Belavia učestvovao je u preko 5000 takmičenja i nagradnih igri i nikada ništa nije dobio.

Leonardo Da Vinči mogao je da piše jednom rukom i crta drugom u isto vreme.

Mihail Tolotos umro je u 80. godini i nikada nije video ženu.

Čuveni francuski pisac Onore de Balzak često je pisao i po 24 sata neprekidno.

Voćna torta napravljena 1878. godine čuva se u porodici Morgan Ford iz Tekumzea u Mičigenu.

Automobil od 4,8 milimetara koji radi kao svako pravo vozilo napravila je jedna fabrika u Japanu.

Hodajući 105 dana prešao je 1909. godine put od Njujorka do San Franciska sedamdesetogodišnji Edvard Votson.

Bol iz prsta, nastao usled opekotine, putuje do mozga brzinom od 100 metara u sekundi.

Svakih 30 sekundi u Africi jedno dete mlađe od pet godina umire od posledica malarije.

Sa svakim udisajem u organizam unesemo milione bakterija, srećom oko 80% je bezopasno.

Iako je slep, luk i strelu u lovu na divljač koristio je Džon Ruk iz Bordmena u Ohaju.

U fabrici automobila „Tojota” u Japanu, svake 53 sekunde proizvedu jedan automobil, što je svetski rekord, a godišnje proizvedu preko 500.000 automobila.

Trebalo je 22 veka da se izračuna udaljenost između Zemlje i Sunca (149.400.000 km). To bismo mnogo ranije znali da se neko setio da pomnoži sa 1.000.000.000 visinu Keopsove piramide u Gizi, koja je izgrađena 30 vekova pre Hrista.

Jedna prosečna osoba se smeje 15 puta dnevno.

Kvakanje patke ne pravi eho i niko ne zna zbog čega.

Na svakom kvadratnom centimetru čovekovog pazuha živi oko 200.000 bakterija!

Psima može da se utvrdi identitet i tako što se, dok je pas još mali, uzme otisak njuške koji čitavog života ostaje isti.

Širenje čeljusti kod krokodila izaziva lučenje suznih žlezda, te je zbog toga nastalo verovanje da krokodili oplakuju svoje žrtve, kao i izraz „krokodilske suze” za one koji oponašaju žalost.

Antarktik je jedini kontinent na kome nema zmija i ostalih gmizavaca.

Od davnih vremena u Kini traje običaj da na prekrivaču za bračni krevet mladenaca bude izvezeno ili naslikano drvo kajsije, čiji cvetovi simbolično označavaju kraj zime i početak proleća.

Za razliku od svih ostalih primata, samo čovek na dlanovima i unutrašnjim delovima prstiju ima svetlu kožu pigmentata.

Čile je najizduženija ja država na svetu; nje-ne granice su dugačke 4.265 kilometara a širina ne prelazi 417 kilometara!

U grudnom košu odraslog čoveka ima oko tri stotine miliona plućnih mehurića (alveola) čija je površina veća od površine tela i kod muškaraca iznosi sedamnaest kvadratnih metara!

Na obali Mrtvog mora koje je, uprkos svom nazivu, zapravo jezero (427 metara ispod nivoa mora), voda ne ključa na 100, nego na 102 Celzijusova stepena!

Marselj, najstariji grad u današnjoj Francuskoj, osnovali su Grci oko 600. godine pre naše ere!

Dokazano je da žed ne gasi ni hladan ni vreo napitak, nego piće čija je temperatura oko 25 stepeni Celzijusa (zapamtite ovo kad dođe leto).

Procenjuje se da je pseći njuh hiljadu puta osetljiviji od ljudskog.

Jeste li znali da ljudi i banane dele 50 posto istih gena!

Jeste li znali da je prvi detektor laži izumeo je jedan sveštenik otac Volter Samers; svoj uređaj on je nazvao „patometar”.

Methemoglobinemija je veoma redak genetski poremećaj koji uzrokuje da koža obolelog poprimi plavičastu nijansu.

Kanzas Siti u američkoj saveznoj državi Misuri zovu još „gradom fontana” jer ih u tom gradu ima preko 200.

Severna leopard-žaba (Rana Pipiens) plen guta tako što ga iznutra potisne očima.

Jeste li znali da jedna morska milja ima približno 5,6 kilometara.

Da li ćemo i u toku dana imati prilike da vidimo Mesec zavisi od toga koliko ga jako Sunce obasjava, kao od rotacije Zemlje, to jest, da li se Mesec nalazi iznad horizonta.

Savremenim kuhinjskim sredstvima za čišćenje dodaje se miris limuna jer se ovo citrusno voće nekad naširoko upotrebljavalo baš u svrhe čišćenja i glačanja, pa se kod mnogih ljudi stvorila nesvesna veza između čistoće i mirisa limuna.

Najveća šuma na svetu četinarska šuma (tajga) u Sibiru koja prekriva površinu od jedanaest miliona kvadratnih kilometara.

Izvor: Politikin zabavnik i <https://zanimljivostidana.com>

Poučne priče

Zaposlenje

Jedan mladić došao je u veliku kompaniju na razgovor za posao. Prošao je prvi intervju, ali je od njega zatraženo da se sastane sa direktorom radi konačnog intervjua. Direktor je pogledao njegov odličan životopis, a zatim ga je pitao:

– Jeste li primali školarinu za vreme školovanja? Mladić je odgovorio: ne.

– Je li vam vaš otac platio studije?

– Da. – Odgovorio je on.

– Gde radi vaš otac?

– Moj otac je kovač

Direktor je zamolio mladića da mu pokaže ruke.

Mladić je pokazao par mekih i nežnih ruku.

– Jeste li ikada pomagali svojim roditeljima u poslu?

– Nikad, moji roditelji su samo želeli da učim i čitam knjige. Osim toga, moj otac je mnogo bolji u svom poslu nego ja.

Direktor je tada rekao:

– Imam jedan zahtev za vas: Kada danas dođete kući, idite i operite ruke svog oca, a zatim ujutro ponovno dođite kod mene.

Mladić je imao osećaj da ima velike šanse da dobije posao.

Kada se vratio kući, pitao je oca može li oprati njegove ruke.

Otac se osećao pomalo čudno, ali i sretno i dopustio je svome sinu da mu opere ruke.

Mladić je malo po malo prao očeve ruke. Bilo je to prvi put da je primećio da su ruke njegovog oca naborane i pune ožiljaka. Neke modrice su bile toliko bolne da su njegove ruke zadrhtale kada bi ih dodirnuo. Bilo je to prvi put da je mladić shvatio što znači kada par ruku radi svakog dana da bi mogao platiti za njegovo školovanje. Modrice na rukama njegovog oca su bile cena za njegovo školovanje i njegovu budućnost.

Nakon što je oprao očeve ruke, mladić je u tišini počeo čistiti i sređivati očevu radionicu. Te noći, on i njegov otac su pričali do kasno.

Narednog jutra, mladić je ponovo posetio direktora.

Direktor je primetio suze u očima mladića kada ga je upitao:

– Možete li mi reći što ste uradili i što ste naučili juče kod kuće?

Mladić je odgovorio:

– Oprao sam očeve ruke, a nakon toga sam mu očistio radionicu.

Sada znam da bez pomoći roditelja ne bih postao ono što sam danas.

Pomažući svom ocu, shvatio sam koliko je teško on radio zbog mene. Shvatio sam koliko je važno i vredno pomagati u porodicu.

Direktor je rekao:

– To je ono što tražim kod svojih radnika. Želim zaposliti nekoga ko zna ceniti pomoć drugih i ko ne stavlja novac na prvo mesto. Primljeni ste! Dete koje se mazi i pazi i kome se daje sve što poželi obično razvija takav mentalitet da misli da ima pravo na sve i uvek sebe stavlja na prvo mesto, ignorišući napore svojih roditelja. Takav pristup ni na koji način ne pomaže deci.

Možete vi pružiti svom detetu velike i skupe stvari, ali pobrinite se da ono nauči i šta znači ribati pod ili bojiti zid.

Naučite ga da treba oprati suđe nakon obroka, ali ne zato što nemate novca da unajmite nekog ko će to uraditi umjesto njega, već zato što treba shvatiti vrednost rada.

Lenje pčele

– Poučna priča u kojoj pronalazimo sebe

Pčela je stvorenje koje je bar u jednom veoma slična čoveku: brine se za budućnost. U dobra vremena radi za zle dane, leti za zimu.

Ali uzmete košnicu i premestite je u tropske krajeve, gde cele godine cveta cveće. Tamo se događa nešto što će svakoga, ko to prvi put čuje, i te kako iznenaditi. Pčele prestanu raditi, više ne proizvode med. To i nije potrebno, jer im ne preči vreme u kojem nema cveta.

Kad nema briga za zimu, nema ni meda!

Dajte ljudima neku brigu i oni će se pokrenuti. U njima će se probuditi moralne ili stvaralačke snage i oni će nešto preduzeti. Ne vredi mlade ostaviti da rastu u blagostanju i osloboditi ih svega što služi za razvitak i korišćenje njihove snage otpora.

Stalno obilje sredstava i hrane pretvara ljude u trutove!

Ljubav

Došao jedan molitvenik starcu i rekao: „Želim da nađem put ka Bogu. Pomozi mi!” Starac ga je pažljivo pogledao i upitao: Reci mi najpre, voliš li nekoga?” Gost odgovori: „Ne zanimaju me svetovne stvari, ljubav i ostalo. Želim da priđem Bogu!”

„Razmisli još jednom, molim te, da li si u svom životu voleo neku ženu, dete, bilo koga?”

„Rekao sam već jednom, da ja nisam običan mirjanin. Ja sam čovek koji želi da spozna Boga. Ništa drugo me ne interesuje.”

Starčeve oči ispunile se dubokom tugom i odgovori mu: „Onda je to nemoguće. Najpre moraš da spoznaš, kako je to stvarno, zaista voleti nekoga. To će ti biti prva stepenica ka Bogu. Pitaš me za poslednju stepenicu, a nisi stupio još ni na prvu.”

Ne zaboravi, sine, sve se vraća!

Bila jesu, pa prošla, pa opet opet došla neka teška vremena, sinko moj!” – Reče starac. – „Kako znam za sebe uvek se teško živjelo, ali prije je bilo lakše živjeti. Nije se Bog zna šta imalo, ali je srce bilo zadovoljno sa onim što imaš. Srce je bilo puno ljubavi iz koje se rađalo poštovanje ljudi. Otac je bio otac, majka – majka a dijete – dijete. A danas? Ne treba previše govoriti, sve se zna.

Sve više svijeta se umiva svojim sopstvenim suzama, jer sreća je za neke samo pojam ili bajka. Ako mene pitaš sine, ja dugo, dugo nisam osjetio mrvu neke radosti i spokoja. Dugo se nisam, sine, nasmijao od srca. Znaš ono „iz duše“. Ma svakako sam je zvao, ali nisam znao da je trebam zvati samo ‘život moj’. Ali sada znam ...

A pitaš me za djecu? Dobri su mi, neka su živi i zdravi! Svi imaju svoju djecu i svoje živote. Dođu mi i obidu me koliko mogu, pruže koliko mogu. Sjedim ovdje kraj prozora i gledam satima negdje, a da me pitaš gde, ne znam ni sam! Ali gledam i čekam i kada ugledam mila lica moje djece kao da me sunce obasja. Mada, rijetko me obasja. Kažu mi da imaju i previše svojih obaveza i stalno su u nekoj žurbi.

Zapamti, sine moj, Bog daje a ljudi koriste. Ipak, nešto dobro nam je dao i ostavio a to je da smo svi djeca i da ćemo biti i roditelji. Da smo danas mladi – sutra stari. Da smo danas jaki – sutra slabi. Da smo danas zdravi a sutra ko zna? I da, ako ima pravde, eto baš tu se nalazi! I ja sam nekada bio mlad i jak. I ja sam bio i sretan i poletan. I mene su majka i otac čekali kao što čekam i ja sada. Zato, ne zaboravi, sine, sve se vraća! “

Мисли оца Тадеја

О АТМОСФЕРИ НЕБА И АТМОСФЕРИ ПАКЛА

Царство Божије ствара у нама атмосферу Царства Небеској насупрот атмосфери срца које у себи носи њако.

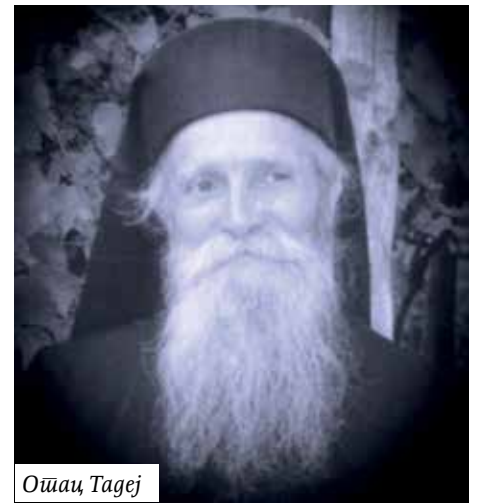
Из човека који носи у себи Царство Божије зраче свете мисли, Божије мисли. Улога хришћана у свету је да прочишћују атмосферу на земљи и шире атмосферу Царства Божијег. Свет треба освајати чувањем атмосфере неба у себи, јер ако изгубимо Царство Божије у себи, ми нећемо спасти ни себе ни друге. Ко носи у себи Царство Божије, тај ће га неосетно и на друге преносити, људе ће привлачити наш мир и топлина, желеће да буду са нама и постепено ће их освајати атмосфера неба. Чак није ни потребно говорити људима о овоме – небо ће зрачити из нас и кад ћутимо или кад говоримо најобичније ствари. Оно чак зрачи из нас а да ми тога нисмо ни свесни. Човек који мисли да све зна је непокоран. Непокорног човека нико не може да води. Нико не може имати више духовника него једнога, кога одлучи да слуша у свему. У непослушног се неће уселити Царство Божије јер такав увек жели да се врши његова а не воља Божија. У Царству Небеском је искључена могућност царства у Царству. То су хтели пали духови и зато су отпали од Господа, Цара Славе. Душа која је запала у круг мисленог хаоса, у атмосферу пакла, или се само дотакла тога, осећа адске муке. На пример, листамо новине или шетамо улицама и после тога одједном осетимо да се унутра у души нешто пореметило, осећамо празнину, тугу. То је стога што смо читањем разноразних ствари изгубили јединствен сабран ум, постали смо расејани и атмосфера пакла утиче на нас.

О БОЖАНСКОЈ БЛАГОДАТИ

У манастиру Миљково сам наједном осетио да све волим. Нека чудесна неисказана радост је обујмила читаво моје биће. Осећао сам неки неисказани мир. Све волим а више не умем да се наљутим. Жалим све што страда. Сваког тренутка сам био у стању да се заплачем ради људске несреће и патње. То је тако трајало док се није упокојио блаженопочивши игуман Амвросије. Благодатно дејство које се добије бесплатно, траје све докле док је пажња човекова изнутра сједињена са Господом. Човек се труди, ради, све Господу ради. И гледа свуда Господа, у свакој твари. Он је свуда. Он је Живот. И свуда је покретач живота. Свуда је присутан. И докле год је човеку пажња управљена на Господа и Царство Небеско, он гледа и на свет тако. Видите да у свакоме Господ почива, тајно, без разлике да ли Га човек поштује или не. Али, Он је ту, у центру живота. Он покреће живот. Он је Животодавац. И докле год је та пажња првенствено ту, у срцу, чува се тај

унутрашњи мир и радост Божанска која се бесплатно даје почетницима. А после, ако нам мало пажња скрене са тога и запечати се на неким предметима овоземним – било да се ради о мртвим предметима или о живом створењу, одмах се губи унутрашњи мир – не може се на две стране. Предмет коме смо посветили пажњу одмах улази унутра и заузима престо Господњи, односно наше срце. А то може бити и слава, част, богатство, лепота. Чим нам се попне на трон, онда заживи у нама. Кома пажњу посвећујемо, то у нама живи. Кад човек изгуби благодат, он то дуго не схвата, него још увек мисли да је има, јер у њему још живе пређашње мисли. Он не схвата да је охладнео и да је изгубљен за вечни живот. Из свакога живота можемо наћи нешто поучно. И код највећег разбојника и код њега има нешто добро. Кажу, преподобни Макарије Велики који се у младости трудио, био је син свештеника, желео би да види неку особу која је њему слична, да му Господ открије на кога сличи и добије одговор: ти си сличан оном фрулашу у Александрији, што по улицама свира фрулу. И оде он у Александрију и нађе тог фрулаша и каже му: Хтео бих мало дуже с тобом да разговарам о твом животу, како ти живиш.

- Па, ето оче, свирам мало у фрулу, неко ми нешто да, тако живим.
- А шта си радио раније пре него што си почео да свираш у фрулу.
- Е, оче, није то за причање, шта сам био и шта сам радио.
- Ја сам дошао, мени је откривено тако да с' тобом разговарам, хтео бих да знам уопште о твом животу.
- Па, да ти кажем, ти си човек побожан, ово ћу ти казати као исповест. Ја сам оче од младости био разбојник и вођа разбојника и не могу ништа да се похвалим о свом животу. Моје друштво је изгинуло кад сам зашао у године а мене нису ухватили. Онда сам се вратио у град да живим на неки поштени начин.
- Сине, добро је то, него ја бих желео да ми ти нешто из твога живота кажеш, изгледа да у твом животу има и нечег доброг.
- Оче, ја се не сећам, ја сам од младости стално крао и тако живео.
- Па имаш ти свакако нешто добро, да ли се сећаш нечега доброг.
- Ако Господ мој прима то за добро дело, ишли смо у пљачку, сазнамо да у неко место има богат човек и да има и новца и злата и тако то. Опљачкали смо доста, све што нам је требало, наиђе нека девојчица и моји другови хоће на силу да је одведу. Ја им кажем: Стој, не дирајте је, опљачкали сте све што вам треба и да је нико није дирнуо, свако ко је додирне погинуће. Питао сам је: Одакле си ти девојчице?, она каже. Питао сам је: Јеси ли хришћанка?, хришћанка сам каже. Иди кући и немој да идеш сама без

Ошав, Тадеј

друштва, видиш на какво си друштво наишла, иди кући. Ако је то добро дело, Господ прима.

- Па добро, можда имаш још неко добро дело.

- Пошто ми је сво друштво погинуло, остао сам, сам. Имао сам новац, живео сам обично на пустим местима и једног дана видим да једна жена трчи, стално се окреће. Видим да нико за њом не жури, она трчи па падне, устане, па опет трчи. Изађем ја пред њу и питам је од чега бежи. Каже: Не питај, мој муж се задужио много, хтео је нешто да ради, није му то пошло за руком, ушао је у дугове и они су узели и мужа и децу да их продају као робове, ако мене ухвате и мене ће продати као роба. Колико ти је дужан муж?. Она каже: 302 дуката. И ја јој дам 302 дуката и кажем: Иди, откупи мужа и децу.
- То сам дао, ако то Господ прима као добро дело.

Старац му каже: - Е човече од свега тога ја ништа немам. Јесте да си се много нагрешно у животу али оваква добра дела ја немам. Другом приликом једном црквењаку дошло у мисао и он је чуо: ти си сличан оним двама јетрвама у Александрији.

Пронашао је јетрве и питао их каква добра дела имају.

- Ми смо у заједници, живимо, радимо у кући шта треба, ми не знамо каква добра дела имамо, радимо ту и гајимо децу.

- Живите ли модерне животе.

- Па како модерне кад ми са мужевима не спавамо.

- Како ви живите, вас две међу собом.

- Ми смо као рођене сестре, никад се не свађамо, као рођене сестре и још боље.

Према томе, ако мирјани нису у стању да постигну ревнитељство једног пустињака, зато су у далеко већој могућности да путем својих добрих дела дођу до Божије благодати. Овом приликом дакле, Бог нам указује да свако људско биће, према својим склоностима, има прилику да задобије Божију благодат.

Поучне мисли

„Пости и моли се, и остварићеш велика дела. Сит човек није способан за велико дело.”

Свети Јован Кронштајтски

„Болестан човек не може бити срећан, али може бити смирен.”

Папирјарх Павле

„Слаб човек тражи кривца, снажан тражи Бога.”

Свети Јован Златоуст

„Не кајем се толико због грешака које сам учинио, колико због добрих ствари које сам урадио за погрешне људе.”

Меша Селимовић

„Осим онога што носите у глави и умете рукама, не поседујете ништа. Нема поседовања. Играли смо се неко време на земљи, трудили се да игра буде фер-плеј и отишли. Ми који немамо ништа, умиремо лакше и без жаљења. Замислите како је Рокфелеру тешко да умре, а како је то лако пиљару са Чубуре. То је моја филозофија живота. Нисам скупљач ни поседник. Девизни улог ми није заробљен у банци, јер је остао широм света, код разних келнера. Држи ме осећај да било кад, на било ком делу света, оно основно за живот могу поново да створим.”

Момо Кајор

„Кад је човек велики? Како човек постаје велики пред Богом? Служећи другима.”

Св. Јустин Ђелићки

„Човекова душа је као злато, а болест је као огањ који га прочишћава.”

Старац Пајсије Светогорац

„Воли све око себе и не тражи разлог да би волео. Нека твоје пријатељство не буде из потребе да се избегне усамљеност, већ из унутрашњег богатства. Иди пријатељу онда када је твоје срце у самоћи толико испуњено љубављу, да више ништа не може задржати за себе. Нека те твоја преобилна љубав, а не њен недостатак, одведе пријатељу.”

Прејодобни Антоније Велики

„Чуо сам како је моја мајка тражила комшији да јој да со. Питао сам је зашто тражи со од њега када имамо?”

Она ми је одговорила: „Зато што они често позајмљују ствари од нас. Сиромашни су. Ако потражим од њих нешто безначајно, осетиће да су и они нама потребни. Тако ће им бити лакше да потраже било шта када им затреба од нас.”

Анџон Павлович Чехов

„Будимо људи, деца Божја, и уздајмо се више у Његову правду него у свој гнев, ма колико се он чинио оправдан”.

Папирјарх Павле

Отац Тадеј

„Ако ти неки сиромаш један пут у животу пружи руку за помоћ, подај му и не откажи. Не одриче ни теби Господ оно што теби треба, не одреци ни ти човеку, кога ти је Господ послао у сусрет, да куша срце твоје.”

Св. Владика Николај Велимировић

„Ако немаш храбрости да стојиш иза својих речи, ћути!”

„За онога који тежи да постигне унутрашњи мир, ниједна духовна вежба није кориснија од ћутања.”

Св. Серафим Саровски

„Понижавати нас може свако али да нас понизи не може нико. Само ми сами себе својим делима и својим поступцима можемо понизити и осрамотити.”

Папирјарх Павле

„Има велике сиротиње међу нашом децом, којој, сем пара, родитељи ништа нису могли дати.”

Папирјарх Павле

„Пустите речи да ћуте, нек пример говори.”

Свети старац Порфирије

Искушења

„Нико не може да напредује у врлини ако није спреман да се суочи са искушењима. Најпре треба да зна да тешкоће, бриге, и уопште искушења, користе души. Прво, дакле, што треба да учинимо, јесте да заволимо туге! Никада не тражи савета од некога ко није прошао искушења слична твојима, макар и да је mudar. Боље је да тражиш савет и од неписменог, али врлинског човека, него мудрог коме је божанско и врлинско стране. Онај који ће те саветовати шта да чиниш у животу, треба да је извршио све оно чему те поучава. Човек који је са пуно стрпљења прошао искушења и савладао их, он може много да ти помогне, јер не може свако да руководи лако друге у задобијању врлина и савлађивању искушења.”

Свети Исак Сирин

„Многи неспособни људи су далеко догурали. Ко је неспособан може радити све. Способни раде само оно што умеју.”

Душко Раговић

Ништа нас не прогања толико, као ствари које никад не кажемо.

„Ја знам твоје невоље, твоје патње, твоје борбе и слабости твог живота. Ја знам твој кукавичлук, твоје грехе и упркос њему кажем ти: „Дај ми срце твоје, љуби ме какав јеси!” Ако чекаш да постанеш анђео да би се предао љубави, онда ме никад нећеш љубити. Ако си слаб у испуњавању својих дужности и у вежбању својих врлина, а ако често падаш у оне грехе које не желиш више да чиниш, ја ти допуштам да ме волиш. Љуби ме такав какав јеси! Данас стојим пред вратима твога срца као просјак. Ја – Цар царева. Не позивај се на своју беду. Када би ти потпуно могао схватити своје сиромаштво, ти би умро од бола. И оно што би ме заболело, јесте управо то, када бих видео да сумњаш и губиш поверење у мене. Мисли на то да ме љубиш такав какав јеси. Не чекај да будеш свет да би ме могао љубити. Онда ме никада нећеш љубити. А сад, дете моје, иди, иди!... и љуби ме такав какав јеси.”

С. Јеросимонах Серафим Вирички

„Буди поносан што си испао човек. Вратиће ти онај ко треба.”

Папирјарх Павле

„Помозите људима тако што ћете им желети добро...”

Priče iz Pirota

Greh

Taj isti deda Prvan, po dolasku na obale krupačkog jezera, saznao je da je pečen rak, prethodno uhvaćen u oknima jezera, pravi delikates. Meštani ih love i jedu čim počnu Uskršnji posti. Pekli su ih na otvorenom ognjištu. Starosedeoci su se delili na one koji poste prvu nedelju, ali jedu rakove i ne idu na pričešće, već to čine na dan Uskrsa, a drugi poste prvu nedelju i ne jedu rakove, idu na pričešće na Todorovu subotu i kasnije svi poste, ali u zrakove. Kako to nije shvatio, deda Prvan posti, ali svakodnevno se preodmišlja da li da proba jednog raka. I ne izdrža. Za vreme pričešća, u crkvi, skupi hrabrost, stade ispred popa i glasno reče: -Ja sam, pope, grešan.

Pop ga samo pogleda, a on nastavi: -Drčna ala, ne mogo da izdržim i izedo jednu nogu odi pečenog raka.

Spas je Basara

Deda Rade je nešto kasnije sišao iz Basare u Krupac. Doduše leti je više za ovcama, ali najmanje sedam meseci proveo u selu. U jesen, a naročito u rano proleće vladala je teška epidemija gripa, pa je, što u jesen što u proleće, umrlo blizu 50 ljudi. A groblja krupačka su na kraju sela, pa bilo da je ukop na jednom ili drugom, povorka prolazi kroz centar sela, pa i ispred deda Radine kapije. Zato jednog dana babi strogo reče: -Za nas je spas samo Basara. Ovde će pomremo. Tuva red mlogo brže će ni dojde. Gore u dve-tri godine umre jed'n, a ovde svaći d'n, a ponekad i po dvojica.

Pusto tursko

U novooslobođene okruge 1878. godine, Srbija je dovela činovnike iz unutrašnjosti. Među njima bilo je i izbeglica iz Bosne i Hercegovine posle ustanka 1875. i pripadanja ovog dela pod sferu uticaja Austrougarske po odlukama Berlinskog kongresa. Oni su bili prepoznatljivi i po tada nepoznatim imenima i prezimenima. Jedan od njih prezivao se Polovina. Po imenu ga niko nije ni zvao ni poznavao. Sačini tako Sresko načelstvo u Pirotu akt kojim svaku opštinu obavezuje koliko novca treba da sakupi na ime poreza, a koliko i čega sve u naturi. Načelnik je bio odsutan, pa ovaj činovnik u potpisu napisao: -Za načelnika Polovina.

Otvore pismo u Činiglavačkoj opštini i kada im delovođa pročitao, predsednik reče: -Šta je ovo, pa bolje da si se vrne tursko, ovija bre traži bratsći pola-pola, a Turci su uzimali deset k.

Činovička

Novouspostavljena administracija Kneževine Srbije uvela je 1878. godine mnoge novine. Još nedovoljno upućen, delovođa Činiglavačke opštine svojeručno sastavi zahtev Sreskom načelstvu u Pirotu, predsednik ga potpisa, a opštinski pandur odnese. Posle više dana, iz Pirota stigne pismo. Delovođa otvori, a unutra zahtev i na poleđini tekst: »Sudu opštine Činiglavačke. Vraća se akt da se turi broj«. Sledi pečat i potpis.

Delovođa zavede u delovodnik, stavi broj na zahtev, pa ispod onog teksta na poleđini zahteva napisao: »Sreskom načelstvu Piroto – Turen je broj, vraća se akt«. I udari svoj potpis i pečat.

Iznenadenje

Visočane koji su silazili u Piroto put je vodio preko V'zganice na Crni vrh, a u grad se silazilo preko Berilovca. Kada je čeljad jednog domaćinstva stigla sa konjskim tovarima, ali pešice na Crni vrh i pred njim pukao novi vidik – nepregledan za njihova shvatanja i čak beskranjan, ote se jednoj snaši: -Pa čijo je tova sve što se vidi na sve strane? (A vidi se, boga, mi, pored Pirotskog polja, cela Lužnica, Suva i Svrlijske planine i Znepolje).

-Sve je srpsko – odgovori deda Peša, koji je jedini jahao, a snaša će: -Tuuu! I mi se pa bojimo na Turčina!

(Bilo je to pred Srpsko-turski rat 1912.)

Voz, voz

Braća Garotići bili su na glasu i kao trgovci i kao štediša. Govorilo se čak da ih niko svu trojicu odjednom nije video u radnji zajedno, pošto su se navodno dogovorili da jedan bez drugog ne daju robu na veresiju ni pare u zajam. I uvek je neko nedostajao, ali nikom nisu rekli: »Nema« ili »Ne može«, već uvek: »Sve je u redu, ama ga nema brat mi da zajedno donesemo odluku.« I svako se izgovarao na onog što ga nema. Brat Atanas krene za Beograd vozom, a u vozu gužva. Vidi prazno kupe i uđe, ali uskoro stiže kondukter, pregleda kartu i reče: -Doplati za prvi razred ili u hodnik. Za ovde ta karta ne važi. -Pa eli u isto vreme su u Beograd i prva i druga klasa? -Pa, dabome-odvrati kondukter. -Pa što tegaj, čoveče? Voz je voz,oletija suoletija. Greota je prazno mesto da sedi prazno.

Zaskovačka mera

Početakom šezdesetih godina, posle stvaranja opštine na području koje ona i danas zahvata, novoformirana rukovodstva društvenih organizacija organizovala su seminare za svoja mesna rukovodstva, posebno SK, posebno SSRN, posebno omladina. Za gradska rukovodstva seminare su trajali duže, ali se radilo u popodnevnim časovima i nije bilo obilaska privrednih organizacija. Sa seoskim rukovodstvima održavani su dvodnevni seminari sa obilaskom preduzeća u gradu. Za dobar broj njih to je bio prvi susret sa industrijskim halama i mašinama. Pri obilasku preduzeća »Ponišavlje« (bivša čilimarska zadruga) zastao pored mašine predilice seminarista iz Zaskovaca i netremice gleda, a kad ga pozvaše da pođe za ostalima dalje u obilazak, odvali: -Aaaauuuu, majku mu, pa ovoj čudo zamenjuje vagon žene!

Probirač

Terzija Vasa, seljačko dete, koje je od dede naučilo da se od svih zala u životu treba čuvati i kloniti, nije mogao da odoli i da ne čita novine kao esnaflija-dućandžija. Smatrao je da treba da bude obavešten, ako želi da bude uvažavan u društvu i komšiluku. Stoga je »Politika« svakodnevno bila uz njega na radnom mestu vidno izložena. List bi odnosio kući kada krene na ručak, a prelistavao posle toga. Kao i mnoga druga gradska domaćinstva, i on je čuvao nešto stoke: koze i svinje. Naučio je koze da jedu listove novine, pa ih je sa zadovoljstvom, uz podsmeh, cepkao i davao kozama. Spazi jednom to njegov komšija Zora, pa će:

-Vaso, bre, pa neje li tova škodljivo za nji?

-A, jok. Politikata je golem probirač, jerbo ona ne jede ni kozje ni nikakvo drugo meso, osem čovečeje.

Mudre misli

Ako sekira ne seče, naoštriti se može, ali ako te žena neće, ništa ti ne pomaže.

Ako si nesrećno zaljubljen, budi srećan, da si zaljubljen.

Ako ste učutkali nekoga niste ga i preobratali.

Ako želite da vam deca vaša dobra budu, podajte im već od prve mladosti primer vrline.

Ako želite uspeti u društvu, ubijte svoju savest.

Ako želite voditi ljude, morate im okrenuti leđa!

Arhitekti svoje greške pokrivaju mramorom, lekari zemljom, a žene dekolteom.

Brak je nalik na pečurku, da li je dobra ili otrovna primetiš tek kad je kasno.

Brak pojednostavljuje život, a komplikuje sadašnjicu.

Budućnost je divna, ali je današnjica sasvim ružna.

Čovek koji je genije, a to ne zna, verovatno i nije.

Čovek koji je napravio grešku i ne ispravi je, pravi drugu grešku.

Čovek koji ne menja svoje stavove nije ljudsko biće nego - spomenik.

Čovek mora već nešto znati, ako hoće sakriti, da ništa ne zna.

Čovek putuje po svetu da bi našao što treba i vraća se kući da to nađe.

Čudno je to: na putovanjima viđam decu koja me podsećaju na moje mališane i viđam lepe žene zbog kojih zaboravljam na svoju ženu.

Čuvaj se malih pukotina - mala pukotina potopiće i veliki brod.

Doktori imaju jednu veliku prednost; kada naprave grešku, oni je jednostavno pokopaju.

Doktori se neprekidno trude da nam sačuvaju zdravlje, a kuvari da ga upropaste. Ovi drugi kao da su veštiji u svom poslu.

Draž susreta s prijateljem znatno mi umanjuje osećanje da ne volim njegovu ženu.

Država, to sam ja. To je početak kraja.

Duhovitost je drskost koja je stekla obrazovanje.

Duhovitost je jako oružje... Kad ti se prestanu smijati, znači da te se boje...

Duševni bolesnik nikada ne napada bez razloga. U tome se razlikuje od normalnih ljudi.

Dvostruko daje ko brzo daje.

Dvostruko je zadovoljstvo prevariti varalicu.

Groblja su puna nezamenljivih ljudi.

Ima mnogo žena koje su udovice već sutradan po venčanju, jer su im umrli muževi o kojima su maštale.

Ima velike sirotinje među našom decom, kojoj, sem para, roditelji ništa nisu mogli dati.

Imao sam nekoliko neuspelih pokušaja, ali mnogo više promašaja.

Iskren mir priliči ljudima, a divlji gnev zverima.

Iskrenost na najvrednija, ali najskuplja vrlina ... Ljudi je zloupotrebe...

Istorija je tek nešto malo više od običnog popisa ludosti, zločina i nesreća ljudskog roda.

Istorija sveta je samo biografija velikih ljudi.

Kad nas ljube, žene nam opraštaju sve, čak i naše zločine. A kad nas ne ljube, ne opraštaju nam ništa.

Čak ni naše vrline.

Kad rušite spomenike sačuvajte postolja - uvek se mogu korisno upotrebiti.

Kad se devojkica uda zamenjuje pažnju svih muškaraca za nepažnju jednog.

Kad se ljudi slažu sa mnom, uvek imam osećaj da sam negde pogrešio.

Kad se otac i mati među sobom ne ljube i ne poštuju, od koga će deca njihova naučiti da ih ljube i poštuju?

Kad siromaštvo uđe kroz vrata, ljubav izađe kroz prozor.

Kad smo sretni uvek smo dobri, ali kada smo dobri, nismo uvek sretni.

Kad ti se prijatelj vine visoko, ne prilazi mu dok te ne potraži.

Kad vam filozof odgovori na postavljeno pitanje, vise i sami ne razumete što ste ga pitali.

Kad žena plače pošto je prevarila muža, on ne bi smeo da se razneži. Ona najčešće plače jer se stidi što je žena rogonje.

Kada bi batine nekoga naučile pameti; najpametniji bi bili bikovi.

Kada bi na Zemlji vladala ljubav, svi zakoni bi bili suvišni.

Kada bi sve svoje probleme stavili na gomilu i pogledali tuđe – brzo bi uzeli svoje nazad.

Kada čovek sedi jedan sat s nekom lepom devojkicom, čini mu se kao jedna minuta.

Kada poljubac mnogo govori, onda se sigurno ne radi o prvom izdanju.

Kada sunce sija, i na groblju je veselo.

Kada svako uradi onoliko koliko je sposoban, neće narod propasti.

